

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ
DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVIMA NJIHOVIH OBITELJI**

Proglašavam Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 30. studenoga 2017.

Klasa: 011-01/17-01/103

Urbroj: 71-06-01/1-17-2

Zagreb, 1. prosinca 2017.

Predsjednica

Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

**O HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVIMA
NJIHOVIH OBITELJI**

DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te uvjeti i način ostvarivanja tih prava radi dostojanstvenog vrednovanja njihove uloge u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a polazeći od sljedećih vrednota:

a) temelj suvremene Republike Hrvatske, kao samostalne, nezavisne, suverene i demokratske države, pobjeda je hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog naroda u pravednom, legitimnom, obrambenom i oslobodilačkom Domovinskom ratu

b) temeljne vrijednosti Domovinskog rata su uspostava i obrana državnog suvereniteta i teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske, za što su najzaslužniji hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su vođeni domoljubljem stali u obranu slobode, demokracije i zajedništva hrvatskog naroda, poštujući najveću razinu etike ratovanja i načela ratnog prava i

c) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata branili su i obranili Republiku Hrvatsku unutar međunarodno priznatih granica od oružane agresije koju je izvršila Srbija, Crna Gora i Jugoslavenska narodna armija s oružanom pobunom dijela srpskog pučanstva u Republici Hrvatskoj.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 3.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je osoba koja je organizirano sudjelovala u obrani neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti odnosno suvereniteta Republike Hrvatske kao:

a) pripadnik Oružanih snaga Republike Hrvatske (Zbora narodne garde, Hrvatske vojske, ministarstva nadležnog za obranu, Policije, ministarstva nadležnog za unutarnje poslove i Hrvatskih obrambenih snaga)

b) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora najmanje 100 dana u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.

c) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji nije imao obvezu sudjelovanja u pričuvnom sastavu ili nije regulirao obvezu služenja vojnog roka ako je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora najmanje 30 dana u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.

d) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora, a koji je pritom umro u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.

e) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora, a koji je pritom nestao u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991. i

f) pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji je bio izravno angažiran kao pripadnik borbenog sektora, a koji je pritom zatočen u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.

(2) Pod sudjelovanjem u obrani neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta Republike Hrvatske, odnosno vrijeme neposredne ugroženosti suvereniteta Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: obrana suvereniteta Republike Hrvatske), u smislu stavka 1. ovoga članka, podrazumijeva se oružani otpor agresoru i djelovanje u izravnoj svezi s tim otporom (odlazak u postrojbu, na borbeni položaj i povratak te obuka i priprema za odlazak na bojište) u vremenu od 5. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.

(3) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata iz stavka 1. ovoga članka i članovi njihovih obitelji ostvaruju prava prema ovom Zakonu.

(4) Status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz ovoga članka dokazuje se potvrdom ministarstva nadležnog za obranu odnosno ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Članak 4.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je i svaka osoba kojoj je priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata do dana stupanja na snagu ovoga Zakona i koji je u trenutku stupanja na snagu ovoga Zakona na redovitoj isplati osobne invalidnine s priznatim statusom hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

(2) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti prava po ovom Zakonu koja ostvaruju hrvatski branitelji iz Domovinskog rata iz članka 3. ovoga Zakona.

(3) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je i svaka osoba koja je bila pripadnik borbenih postrojbi, a čiji su članovi obitelji temeljem njegova smrtnog stradavanja na redovitoj isplati obiteljske invalidnine u trenutku stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Članovi uže i šire obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka mogu ostvariti prava po ovom Zakonu koja ostvaruju članovi obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 5.

(1) Dragovoljac iz Domovinskog rata je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je sudjelovao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske kao pripadnik borbenog sektora najmanje 100 dana u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 15. siječnja 1992.

(2) Dragovoljac iz Domovinskog rata je i hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji nije imao obvezu sudjelovanja u pričuvnom sastavu ili nije regulirao obvezu služenja vojnog roka ako je sudjelovao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske kao pripadnik borbenog sektora:

- a) najmanje 30 dana u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 15. siječnja 1992. ili
- b) najmanje 100 dana u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 31. prosinca 1995.

(3) Dragovoljac iz Domovinskog rata je i hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je nestao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i smrtno stradali hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je poginuo u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili je ubijen prilikom zatočenja u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, koji je umro od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, koji je umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i koji je izvršio samoubojstvo kao posljedicu psihičke bolesti uzrokovane sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske do 15. siječnja 1992., ako je njegovo sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske započelo najkasnije 8. listopada 1991. u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka odnosno ako je njegovo sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske započelo najkasnije 16. prosinca 1991. u slučajevima iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Status dragovoljca iz Domovinskog rata iz ovoga članka dokazuje se potvrdom ministarstva nadležnog za obranu odnosno ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Članak 6.

(1) Smrtno stradali hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je:

a) poginuo u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.

b) ubijen prilikom zatočenja u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu

c) umro od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a najkasnije do 31. prosinca 1997.

d) umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske čiji su članovi obitelji podnijeli zahtjev za ostvarivanje statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 137/09.)

e) izvršio samoubojstvo kao posljedicu psihičke bolesti uzrokovane sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ili

f) umro kao hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata I. skupine s priznatim pravom na doplatak za njegu i pomoć druge osobe od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, ili je umro od bolesti koja je nastala kao posljedica oštećenja organizma zbog rane ili ozljede na temelju koje mu je bio priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata I. skupine s pravom na doplatak za njegu i pomoć druge osobe po toj osnovi do stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Članovi uže i šire obitelji osoba iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju prava predviđena za članove uže i šire obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ako im se u upravnom postupku prizna status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 7.

(1) Smrtno stradalim osobama u obrani suvereniteta Republike Hrvatske smatraju se i pripadnici medicinskog osoblja, ratni izvjestitelji, pripadnici vatrogasnih postrojbi, pomorci, članovi posada brodova trgovačke mornarice i druge osobe koje su po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u Domovinskom ratu u obavljanju vojnih ili drugih dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske poginuli, ubijeni prilikom zatočenja u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu ili umrli od posljedica rane ili ozljede zadobivene pri obavljanju tih dužnosti.

(2) Članovima uže i šire obitelji osoba iz stavka 1. ovoga članka, kada ispune propisane uvjete, pripadaju sljedeća prava iz ovoga Zakona:

- a) pravo na obiteljsku invalidninu
- b) pravo na povećanu obiteljsku invalidninu i
- c) pravo na uvećanu obiteljsku invalidninu.

Članak 8.

Umrli hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata i hrvatski branitelj iz Domovinskog rata, osim hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz članka 6. ovoga Zakona koji je umro bez obzira na uzrok smrti.

Članak 9.

Zatočeni hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske bio zatočen u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu.

Članak 10.

Nestali hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je nestao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

Članak 11.

(1) Nestalom osobom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske smatraju se pripadnici medicinskog osoblja, ratni izvjestitelji, pripadnici vatrogasnih postrojbi, pomorci, članovi posada brodova trgovačke mornarice i druge osobe koje su nestale prilikom obavljanja vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(2) Članovima uže i šire obitelji osoba iz stavka 1. ovoga članka, kada ispune propisane uvjete, pripadaju sljedeća prava iz ovoga Zakona:

- a) pravo na novčanu naknadu obiteljske invalidnine
- b) pravo na novčanu naknadu povećane obiteljske invalidnine i
- c) pravo na novčanu naknadu uvećane obiteljske invalidnine.

Članak 12.

(1) Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata kojem je organizam oštećen najmanje 20% zbog:

- a) rane ili ozljede koju je zadobio u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- b) zatočeništva u neprijateljskom zatvoru, logoru ili drugom neprijateljskom objektu tijekom sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili
- c) bolesti, a bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti neposredna je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(2) Smatra se da je oštećenje organizma zatočenika iz stavka 1. točke b) ovoga članka po toj osnovi najmanje 20% trajno.

Članak 13.

(1) Prava hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata utvrđena ovim Zakonom ostvaruju i pripadnici medicinskog osoblja, ratni izvjestitelji, pripadnici vatrogasnih postrojbi, pomorci, članovi posada brodova trgovačke mornarice i druge osobe kojima je organizam oštećen za najmanje 20% zbog rane ili ozljede koju su zadobili pri obavljanju vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili kao zatočnici u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(2) Osobama iz stavka 1. ovoga članka, kada ispune propisane uvjete, pripadaju sljedeća prava iz ovoga Zakona:

- a) pravo na osobnu invalidninu
- b) pravo na posebni doplatak
- c) pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe
- d) pravo na ortopedski doplatak i
- e) pravo na naknadu troškova prijevoza u svezi s ostvarivanjem prava iz ovoga Zakona.

Članak 14.

(1) Državljan Republike Hrvatske koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane (u daljnjem tekstu: HVO) i članovi njihovih obitelji ostvaruju prava prema Ugovoru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji (»Narodne novine« – Međunarodni ugovori, br. 2/06.) i njegovim izmjenama i dopunama te prema GLAVI IX. ovoga Zakona.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka prava iz članaka 142. i 147. ovoga Zakona ostvaruju pod uvjetom da su bili pripadnici borbenog sektora HVO-a odnosno da je osoba od koje izvode pravo bila pripadnik borbenog sektora HVO-a.

(3) Pod pripadnikom borbenog sektora Hrvatskog vijeća obrane iz stavka 2. ovoga članka u smislu ovoga Zakona podrazumijeva se pripadnik Hrvatskog vijeća obrane i policije Hrvatskog vijeća obrane koji je sudjelovao u oružanom otporu i djelovao u izravnoj vezi s pružanjem otpora u obrani suvereniteta od 18. rujna 1991. do 23. prosinca 1996.

(4) Pripadnost borbenom sektoru osobe iz stavka 2. ovoga članka dokazuje se uvjerenjem o pripadnosti HVO-u koje izdaje nadležno tijelo Bosne i Hercegovine.

Članak 15.

Sudionik Domovinskog rata je osoba koja nema priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a koja je prilikom obavljanja vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske ili pravnih osoba u vlasništvu ili pretežnom vlasništvu Republike Hrvatske pridonijela obrani suvereniteta i uspostavi neovisnosti Republike Hrvatske kao:

- a) pripadnik odreda Narodne zaštite, osim osoba iz članka 3. ovoga Zakona
- b) medicinsko osoblje, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- c) ratni izvjestitelj, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- d) pripadnik vatrogasnih postrojbi, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- e) pomorac, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona
- f) član posade brodova trgovačke mornarice, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona ili
- g) pripadnik Civilne zaštite.

Članak 16.

Stradalnicima iz Domovinskog rata, u smislu ovoga Zakona, smatraju se članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

Članak 17.

(1) Članovima obitelji, u smislu ovoga Zakona, smatraju se bračni drug i djeca te izvanbračni drug koji je s hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata do njegove smrti, zatočenja ili nestanka živio u zajedničkom kućanstvu najmanje tri godine ili kraće ako je u izvanbračnoj zajednici rođeno zajedničko dijete (članovi uže obitelji) i roditelji (članovi šire obitelji).

(2) Status izvanbračne zajednice iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u izvanparničnome sudskom postupku.

(3) Pojam djeteta, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća dijete rođeno u braku, dijete rođeno izvan braka, posvojenika i pastorka.

(4) Pastorak, u smislu ovoga Zakona, je osoba koja nema živog jednog od roditelja ili su roditelju oduzeta roditeljska prava pravomoćnom presudom nadležnog suda, a hrvatski branitelj iz Domovinskog rata uzdržavao ga je najmanje godinu dana prije smrtnog stradavanja, zatočenja ili nestanka.

(5) Pojam roditelja, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća biološkog roditelja, posvojitelja, očuha i maćehu.

(6) Očuh ili maćeha hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ostvaruju prava propisna ovim Zakonom za roditelje:

a) ako nema živog oca ili majke hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili im je oduzeta roditeljska skrb i

b) ako su hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata uzdržavali ili je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata njih uzdržavao najmanje pet godina prije smrtnog stradavanja, zatočenja ili nestanka.

Članak 18.

Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji pod uvjetima određenim ovim Zakonom mogu ostvariti sljedeća prava:

a) Obvezno zdravstveno osiguranje:

1. status osiguranika u obveznom zdravstvenom osiguranju
2. prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja

b) Prava izvan standarda prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja:

1. pravo na oslobađanje od sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja
2. zdravstvena zaštita izvan standarda prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja

c) Prava iz mirovinskog osiguranja:

1. pravo na starosnu mirovinu i prijevremenu starosnu mirovinu
2. pravo na invalidsku mirovinu
3. prava na temelju preostale radne sposobnosti
4. pravo na obiteljsku mirovinu
5. pravo na najnižu mirovinu i
6. pravo na staž osiguranja ili posebni staž

d) Prava na osnovi oštećenja organizma:

1. osobna invalidnina
2. doplatak za njegu i pomoć druge osobe
3. ortopedski doplatak
4. posebni doplatak
5. usluge osobe za pružanje njege i pomoći
6. pravo na prilagođeni osobni automobili i
7. pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila

e) Prava na osnovi gubitka ili nestanka člana obitelji:

1. obiteljska invalidnina
2. povećana obiteljska invalidnina
3. uvećana obiteljska invalidnina
4. novčana naknada u iznosu obiteljske invalidnine
5. novčana naknada u iznosu povećane obiteljske invalidnine
6. novčana naknada u iznosu uvećane obiteljske invalidnine
7. novčana naknada u iznosu obiteljske mirovine i
8. obiteljska invalidnina nakon smrti hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog

rata

f) Pravo na stambeno zbrinjavanje

g) Prava u svezi s radom:

1. pravo na prednost pri zapošljavanju
2. prava zaposlenih i
3. fiskalna olakšica za zapošljavanje

h) Ostala prava:

1. naknada za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji

2. doplatak za pripomoć u kući
3. jednokratna novčana pomoć
4. pravo na doplatak za djecu
5. pravo na besplatni topli obrok
6. pravo na potporu za obrazovanje
7. pravo na besplatne udžbenike
8. prednost pri smještaju u učeničke odnosno studentske domove
9. prednost pri smještaju u ustanove socijalne skrbi
10. pravo na psihosocijalnu pomoć
11. pravo na pravnu pomoć
12. pravo na dodjelu udjela u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova

njihovih obitelji

13. pravo na ustupanje dionica
14. prednost pri zakupu poslovnog prostora
15. pravo na putne troškove
16. oslobođenje od plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednoga zemljišta
17. oslobođenje od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi
18. obilježavanje mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata

19. osiguravanje grobnog mjesta, troškova ukopa uz odavanje vojne počasti i održavanje grobnih mjesta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i

20. ostale potpore

i) Pravo na korištenje veteranskih centara i drugih javnih ustanova za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji.

Članak 19.

Na pitanja u svezi s pravima iz ovoga Zakona, uvjetima za stjecanje, korištenje i prestanak tih prava te s postupkom njihova ostvarivanja, koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se propisi kojima se uređuju odnosna prava.

Članak 20.

Prava prema ovome Zakonu ostvaruju državljani Republike Hrvatske, strani državljani samo ako ih ne ostvaruju od države čiji su državljani ili od države na čijem području imaju prebivalište, a državljani Republike Hrvatske koji imaju i strano državljanstvo ako ih ne ostvaruju od druge države čiji su državljani.

Članak 21.

(1) Ne mogu ostvariti statusa i prava iz ovoga Zakona:

a) pripadnici, pomagači ili suradnici neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi koji su sudjelovali u oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradavanja ili

b) osobe koje su prema kaznenoj evidenciji koju vodi ministarstvo nadležno za pravosuđe osuđene pravomoćnom sudskom presudom za kaznena djela iz GLAVE TRIDESET DRUGE (XXXII.) KAZNENA DJELA PROTIV REPUBLIKE HRVATSKE Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15.) odnosno za kaznena djela iz GLAVE DVANAESTE (XII.) KAZNENA DJELA PROTIV REPUBLIKE HRVATSKE Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98. – ispravak, 50/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 129/00., 51/01., 11/03., 190/03. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04., 84/05. – ispravak, 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.) odnosno za kaznena djela iz GLAVE ČETRNAESTE (XIV.) KRIVIČNA DJELA PROTIV SIGURNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 31/93., 39/93., 108/95., 16/96. i 28/96.) odnosno za kaznena djela iz GLAVE DEVETNAESTE (XIX.) KRIVIČNA DJELA PROTIV REPUBLIKE HRVATSKE Krivičnog zakona Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 32/93., 38/93., 16/96. i 28/96.) počinjena za vrijeme obrane suvereniteta Republike Hrvatske, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradavanja.

(2) Statusa i prava utvrđene ovim Zakonom ne mogu ostvariti ni osobe koje u razdoblju sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske:

a) su same sebe ranile radi izbjegavanja vojne obveze

b) nisu se odazvale mobilizaciji ili

c) samovoljno su napustile postrojbu.

(3) U smislu ovoga Zakona, smatra se da se ne radi o samovoljnom napuštanju postrojbe ako je razlog napuštanja postrojbe prekid vojne službe odnosno prekid radnog odnosa za one djelatnike ministarstva nadležnog za obranu za koje nije proveden stegovni postupak.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, napuštanje postrojbe smatra se zahtjevom za prestanak djelatne vojne službe odnosno raskid radnog odnosa.

(5) Iznimno od stavaka 2. ovoga članka, statusa i prava iz ovoga Zakona mogu ostvariti i osobe iz stavka 2. ovoga članka ako su ponovno dobrovoljno pristupile postrojbi ili su se naknadno odazvale mobilizaciji po pozivu nadležnog tijela.

(6) U slučaju iz stavka 5. ovoga članka, statusi i prava iz ovoga Zakona ostvaruju se po osnovi razdoblja prije samovoljnog napuštanja postrojbe i razdoblja ponovnog sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

DIO DRUGI PRAVA IZ OVOGA ZAKONA

GLAVA I. OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Stjecanje statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju i prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja

Članak 22.

(1) Pravo na obvezno zdravstveno osiguranje, ako to pravo ne mogu ostvariti prema drugoj osnovi osiguranja utvrđenoj zakonom kojim se uređuje obvezno zdravstveno osiguranje, temeljem svoga statusa imaju:

- a) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata
- b) članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i
- c) članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka pravo na zdravstvenu zaštitu i novčane naknade iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ostvaruju u opsegu, na način i prema uvjetima utvrđenim zakonom kojim se uređuje obvezno zdravstveno osiguranje.

GLAVA II. PRAVA IZVAN STANDARDNA PRAVA IZ OBVEZNOGA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Oslobađanje od sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja

Članak 23.

(1) Od sudjelovanja u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja oslobađaju se:

- a) članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata dok su korisnici prava na obiteljsku invalidninu
- b) članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata dok su korisnici prava na novčanu naknadu obiteljske invalidnine
- c) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata i
- d) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata s utvrđenim oštećenjem organizma od najmanje 30%.

(2) Iznimno od stavka 1. točaka a) i b) ovoga članka, djeca smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djeca nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata oslobađaju se od sudjelovanja u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja i nakon što im prestane pravo na obiteljsku invalidninu odnosno novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine:

- a) ako su nezaposleni i ako su za vrijeme korištenja obiteljske invalidnine odnosno novčane naknade u iznosu obiteljske invalidnine ostali bez roditeljske skrbi drugog roditelja ili je nastupila smrt drugog roditelja ili
- b) dok su korisnici prava iz članka 107. ovoga Zakona.

Prava na zdravstvenu zaštitu izvan standarda prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja

Članak 24.

Pravni i institucionalni okvir ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu izvan standarda prava na zdravstvenu zaštitu utvrđenu propisima obveznoga zdravstvenog osiguranja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odredit će se ovim Zakonom i Nacionalnom strategijom za očuvanje i zaštitu zdravlja braniteljske i stradalničke populacije (u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) koju donosi Vlada Republike Hrvatske.

Članak 25.

(1) Hrvatski zavod za javno zdravstvo u suradnji s ministarstvom nadležnim za hrvatske branitelje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) kontinuirano prati zdravlje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na preventivni sistematski pregled, ako navedeno pravo ne ostvaruju po drugoj osnovi, a prema dinamici i u opsegu utvrđenim Nacionalnom strategijom.

(3) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihove uže i šire obitelji, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na usluge Nacionalnog centra za psihotraumu te usluge regionalnih centara za psihotraumu iz članka 169. stavka 3. ovoga Zakona, čiji će se opseg usluga utvrditi Nacionalnom strategijom i Nacionalnim programom psihosocijalne i zdravstvene pomoći za braniteljsku i stradalničku populaciju koji donosi Ministarstvo.

(4) Ministarstvo financira programe i rad stručnih djelatnika zaposlenih na provedbi Nacionalnog programa u okviru zdravstvenih ustanova (Nacionalnog centra za psihotraumu i regionalnih centara za psihotraumu iz članka 169. stavka 3. ovoga Zakona) koji se odnosi na dio programa zdravstvene pomoći koji nije obuhvaćen standardom prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, a obuhvaća veći broj dijagnostičkih i terapijskih postupaka.

(5) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata kojima su rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, uz zdravstvenu zaštitu koja im se osigurava u okviru prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iz članka 22. ovoga Zakona koja uključuje i pravo na liječenje u inozemstvu, imaju i sljedeća prava koja nisu obuhvaćena standardom prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja:

- a) pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu terapiju
- b) pravo na ortopedsku i druga pomagala
- c) naknadu razlike u cijeni liječenja i lijekova s dopunske liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
- d) palijativnu skrb čiji se opseg utvrđuje Nacionalnom strategijom i strateškim planom palijativne skrbi Vlade Republike Hrvatske i
- e) pravo na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu s pratnjom druge osobe, ako mu je potrebno takvo liječenje koje se ne može obaviti u Republici Hrvatskoj.

(6) Prava iz stavka 5. ovoga članka, koja prema općim propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju nisu utvrđena kao standard prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ostvaruju sukladno pravilniku koji donosi ministar hrvatskih branitelja (u daljnjem tekstu: ministar), uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

GLAVA III.

PRAVA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA

Pravo na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu

Članak 26.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ima pravo na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu pod uvjetom i na način propisan Zakonom o mirovinskom osiguranju («Narodne novine», br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15. i 120/16.) i njegovim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Zakon o mirovinskom osiguranju), ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata, ovisno o razdoblju sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru, dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu propisana Zakonom o mirovinskom osiguranju snižava se, i to:

a) za četiri mjeseca ako je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru sudjelovao od 100 dana do pet mjeseci ili

b) za po jedan mjesec za svaki mjesec sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru ako je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru sudjelovao više od pet mjeseci.

(3) Polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta sudjelovali u borbenom sektoru određuje se tako da se polazni faktor za starosnu mirovinu iz članka 85. stavka 1. točke 4. Zakona o mirovinskom osiguranju smanjuje za svaki mjesec prije navršenih godina života osiguranika propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu, i to:

a) s navršenih 35 godina mirovinskog staža – za 0,34% po mjesecu

b) s navršenih 36 godina mirovinskog staža – za 0,32% po mjesecu

c) s navršenih 37 godina mirovinskog staža – za 0,30% po mjesecu

d) s navršenih 38 godina mirovinskog staža – za 0,25% po mjesecu

e) s navršenih 39 godina mirovinskog staža – za 0,15% po mjesecu ili

f) s navršenih 40 i više godina mirovinskog staža – za 0,10% po mjesecu.

(4) Pri izračunu razdoblja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka određenih u mjesecima, jedan mjesec čini 30 dana.

Članak 27.

(1) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata, pripadniku borbenog sektora, koji na temelju navršenoga mirovinskog staža ostvari pravo na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremenu starosnu mirovinu ili prijevremenu starosnu mirovinu zbog stečaja poslodavca prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju, osobni bod povećava se ovisno o vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru, i to:

hrvatskom branitelju	do 30 dana	0,5%
hrvatskom branitelju	od 31 do 60 dana	1%
hrvatskom branitelju	od 61 do 90 dana	1,5%
hrvatskom branitelju	od 91 do 120 dana	2%
hrvatskom branitelju	od 121 do 150 dana	3%
hrvatskom branitelju	od 151 do 180 dana	4%
hrvatskom branitelju	od 181 do 210 dana	5%

hrvatskom branitelju	od 211 do 240 dana	6%
hrvatskom branitelju	od 241 do 270 dana	7%
hrvatskom branitelju	od 271 do 300 dana	8%
hrvatskom branitelju	od 301 do 330 dana	9%
hrvatskom branitelju	od 331 do 360 dana	10%
hrvatskom branitelju	od 361 do 480 dana	12%
hrvatskom branitelju	od 481 do 600 dana	14%
hrvatskom branitelju	od 601 do 720 dana	16%
hrvatskom branitelju	od 721 do 840 dana	18%
hrvatskom branitelju	od 841 do 960 dana	20%
hrvatskom branitelju	od 961 do 1080 dana	22%
hrvatskom branitelju	od 1081 do 1200 dana	24%
hrvatskom branitelju	od 1201 do 1320 dana	26%
hrvatskom branitelju	od 1321 do 1440 dana	28%
hrvatskom branitelju	od 1441 i više dana	30%
hrvatskom branitelju	dragovoljcu – ovisno o broju dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske	na postotak predviđen za određeni broj dana dodaje se 10%

(2) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata, pripadniku borbenog sektora, koji ostvari pravo na prijevremenu starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju, tako određena mirovina povećava se za odgovarajući postotak iz stavka 1. ovoga članka, ovisno o vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru.

Članak 28.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ima pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika kada ispuni uvjete staža osiguranja i životne dobi propisane Zakonom o mirovinskom osiguranju.

(2) Za stjecanje prava na mirovinu iz stavka 1. ovoga članka, vrijeme sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske koje mu se računa kao staž osiguranja ili kao poseban staž u dvostrukom trajanju uračunava se kao staž osiguranja za uvjete staža osiguranja propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika iz članka 35. Zakona o mirovinskom osiguranju.

(3) Mirovina iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se prema Zakonu o mirovinskom osiguranju uz primjenu članka 27. ovoga Zakona.

(4) Pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne može steći osoba koja je navršila životnu dob za starosnu mirovinu iz članka 26. ovoga Zakona.

Članak 29.

(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata korisnicima starosne mirovine koji su ostvarili starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju i nastavili raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu i korisnicima starosne mirovine koji su ostvarili starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju koji se tijekom korištenja prava zaposle do polovice punog radnog vremena isplata mirovine se ne obustavlja niti se smanjuje.

(2) Osobama iz stavka 1. ovoga članka mirovinski faktor za starosnu mirovinu koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena iznosi 1,0.

(3) Osobama iz stavka 1. ovoga članka nakon prestanka zaposlenja može se odrediti novi iznos starosne mirovine ako su navršile najmanje jednu godinu staža osiguranja po osnovi zaposlenja i ako su ispunjeni uvjeti za tu novu mirovinu propisani ovim Zakonom ili Zakonom o mirovinskom osiguranju.

Pravo na invalidsku mirovinu

Članak 30.

(1) Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata kod kojega je nastao potpuni gubitak radne sposobnosti ili djelomični gubitak radne sposobnosti kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ima pravo na invalidsku mirovinu.

(2) Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata kod kojega je potpuni gubitak radne sposobnosti ili djelomični gubitak radne sposobnosti djelomično prouzročen ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomice bolešću, ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti, invalidska mirovina određuje se razmjerno utjecaju pojedinih uzroka na potpuni ili djelomični gubitak radne sposobnosti.

(3) Pravo na invalidsku mirovinu hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata ostvaruje na temelju izvršnog rješenja o trajno utvrđenom statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

(4) Pravo na invalidsku mirovinu ostvaruje se pod uvjetima i na način propisan Zakonom o mirovinskom osiguranju, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 31.

(1) Vrijednosni bod radi određivanja invalidske mirovine hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kod kojeg je nastao potpuni ili djelomični gubitak radne sposobnosti koji je u cijelosti ili u dijelu nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske utvrđuje se na temelju pripadajuće osnovice za čin ili ustrojbeno mjesto i zvanje hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata iz članka 34. ovoga Zakona tako da se osnovica utvrđena za godinu koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu

podijeli s prosječnom godišnjom plaćom svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u godini koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu.

(2) Prosječni vrijednosni bod radi određivanja mirovine utvrđuje se prema vrijednosnom bodu u godini koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu.

Članak 32.

(1) Kod izračuna invalidske mirovine hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata polazni faktor je 1,50.

(2) Kod izračuna invalidske mirovine hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata pripadnika gardijske postrojbe i specijalne policije u vrijeme obrane suvereniteta Republike Hrvatske i invalidske mirovine dragovoljca iz Domovinskog rata hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata polazni faktor je 1,85.

Članak 33.

(1) Osobni bod za određivanje invalidske mirovine hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kod kojeg je nastao potpuni ili djelomični gubitak radne sposobnosti koji je u cijelosti ili u dijelu nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske dobiva se tako da se prosječni vrijednosni bod iz članka 31. ovoga Zakona pomnoži s polaznim faktorom i mirovinskim stažem od 40 godina.

(2) Mirovina iz stavka 1. ovoga članka određuje se na temelju osobnih bodova iz stavka 1. ovoga članka povećanih za 45%.

Članak 34.

(1) Utvrđivanje vrijednosnog boda za određivanje invalidske mirovine iz članka 31. ovoga Zakona određuje se prema ustrojbenom mjestu odnosno zvanju hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili osobnom činu u godini koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu, i to prema sljedećim osnovicama:

Činovi i ustrojbeno mjesto	Osnovice
Vojnik	93.830,24
Pozornik	99.706,06
Razvodnik (zastavnik HRM-a)	106.738,44
Skupnik	94.860,67
Zapovjednik desetine	112.654,87
Zapovjednik voda	119.633,79
Zapovjednik satnije	143.565,69
Zamjenik zapovjednika bojne	157.526,74
Zapovjednik bojne	173.474,93
Zamjenik zapovjednika brigade	189.422,05

Zapovjednik brigade	189.422,05
Desetnik	108.524,58
Vodnik	116.321,23
Stožerni vodnik	117.118,65
Narednik	117.118,65
Nadnarednik	117.785,65
Stožerni narednik	121.621,96
Časnički namjesnik	135.658,93
Zastavnik	115436,17
Poručnik (poručnik korvete)	119.633,79
Natporučnik (poručnik fregate)	129.604,61
Satnik (poručnik bojnog broda)	143.576,03
Bojnik (kapetan korvete)	157.526,74
Pukovnik (kapetan fregate)	173.474,93
Brigadir (kapetan bojnog broda)	189.422,05
Stožerni brigadir (komodor)	205.369,15
Brigadni general (komodor)	205.369,15
Zapovjednik zbornog mjesta	173.474,93
Zapovjednik zbornog područja	221.335,51
General bojnik (kontraadmiral)	221.335,51
General pukovnik (viceadmiral)	227.313,93
General zbora (admiral)	233.292,38
Zapovjednik obrane grada	173.474,93
Stožerni general (stožerni admiral)	239.270,80

(2) Osnovica za utvrđivanje vrijednosnog boda za određivanje mirovine iz članka 31. ovoga Zakona, kada ustrojbeno mjesto nije navedeno u stavku 1. ovoga članka, određuje se prema plaći koju je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata odnosno hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata primao prema osobnom činu, zvanju odnosno ustrojbenoj

dužnosti u trenutku razvojačenja odnosno stradavanja, ovisno o tome što je za njega povoljnije.

(3) Osnovice iz stavka 1. ovoga članka usklađuju se početkom svake kalendarske godine s rastom prosječne plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

(4) Odnos policijskih zvanja prema činovima i ustrojbenim mjestima iz stavka 1. ovoga članka propisuje pravilnikom ministar nadležan za unutarnje poslove, uz prethodnu suglasnost ministra.

Članak 35.

Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata, pripadniku borbenog sektora, koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, osobni bod povećava se ovisno o vremenu provedenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru, i to:

hrvatskom branitelju	do 30 dana	0,5%
hrvatskom branitelju	od 31 do 60 dana	1%
hrvatskom branitelju	od 61 do 90 dana	1,5%
hrvatskom branitelju	od 91 do 120 dana	2%
hrvatskom branitelju	od 121 do 150 dana	3%
hrvatskom branitelju	od 151 do 180 dana	4%
hrvatskom branitelju	od 181 do 210 dana	5%
hrvatskom branitelju	od 211 do 240 dana	6%
hrvatskom branitelju	od 241 do 270 dana	7%
hrvatskom branitelju	od 271 do 300 dana	8%
hrvatskom branitelju	od 301 do 330 dana	9%
hrvatskom branitelju	od 331 do 360 dana	10%
hrvatskom branitelju	od 361 do 480 dana	12%
hrvatskom branitelju	od 481 do 600 dana	14%
hrvatskom branitelju	od 601 do 720 dana	16%
hrvatskom branitelju	od 721 do 840 dana	18%
hrvatskom branitelju	od 841 do 960 dana	20%
hrvatskom branitelju	od 961 do 1080 dana	22%
hrvatskom branitelju	od 1081 do 1200 dana	24%
hrvatskom branitelju	od 1201 do 1320 dana	26%

hrvatskom branitelju	od 1321 do 1440 dana	28%
hrvatskom branitelju	od 1441 i više dana	30%
hrvatskom branitelju	dragovoljcu – ovisno o broju dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske	na postotak predviđen za određeni broj dana dodaje se 10%

Članak 36.

Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju to se pravo po službenoj dužnosti prevodi na starosnu mirovinu u jednakom iznosu, s tim da taj iznos ne može biti niži od najniže mirovine iz članka 49. stavaka 5. i 6. ovoga Zakona ako su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava na najnižu mirovinu prema ovome Zakonu, i to s prvim danom mjeseca nakon mjeseca u kojem je korisnik navršio starosnu dob iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 37.

(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti u potpunosti nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske koji se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje invalidska mirovina se ne obustavlja.

(2) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti djelomično prouzročen ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomično bolešću, ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti koji se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje invalidska mirovina se ne obustavlja.

(3) Osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,6667.

(4) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je potpuni gubitak radne sposobnosti u potpunosti nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske koji se zaposle manje od 3,5 sati dnevno invalidska mirovina se ne obustavlja.

(5) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne

sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je potpuni gubitak radne sposobnosti djelomično prouzročen ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomice bolešću, ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti koji se zaposle na manje od 3,5 sati dnevno invalidska mirovina se ne obustavlja.

(6) Osobama iz stavaka 4. i 5. ovoga članka za vrijeme zaposlenja mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 1,0.

(7) Nakon zaposlenja ili početka obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje, kao ni nakon prestanka zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje osobe iz stavaka 1., 2., 4. i 5. ovoga članka ne podliježu kontrolnom pregledu.

(8) U slučaju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, nakon prestanka zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje, ako po toj osnovi navrše najmanje jednu godinu staža osiguranja i ako su ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremenu starosnu mirovinu, može se priznati pravo na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremenu starosnu mirovinu.

(9) U slučaju iz stavaka 4. i 5. ovoga članka, razdoblje zaposlenja ne uračunava se u mirovinski staž niti se nakon prestanka zaposlenja određuje novi iznos invalidske mirovine.

Članak 38.

Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na invalidsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ovisno o uvjetu pokrivenosti radnog vijeka navršenim mirovinskim stažem.

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju

Članak 39.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata kod kojeg kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske postoji preostala radna sposobnost ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući osposobljavanje za obavljanje poslova za koje se traži stručna sprema viša od njegove, bez obzira na to je li mu nakon profesionalne rehabilitacije osigurano zaposlenje kod kojeg nastane smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost prije navršene 53. godine života.

(2) Pravo na profesionalnu rehabilitaciju utvrđuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje nakon ocjene preostale radne sposobnosti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i određuje rok trajanja profesionalne rehabilitacije.

(3) Od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju do upućivanja na nju, kao i tijekom profesionalne rehabilitacije, hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ima pravo na naknadu u iznosu invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, koju isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

(4) Nakon završene profesionalne rehabilitacije hrvatski branitelj iz Domovinskog rata prijavljuje se Hrvatskom zavodu za zapošljavanje i pripada mu naknada iz stavka 3. ovoga članka najduže 24 mjeseca od završene profesionalne rehabilitacije, pod uvjetom da se u roku

od 30 dana od završetka profesionalne rehabilitacije prijavio nadležnoj službi za zapošljavanje i da se u skladu s propisima o zapošljavanju redovito prijavljuje toj službi.

(5) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata gubi pravo na naknadu iz stavka 4. ovoga članka ako, suprotno propisima o zapošljavanju, odbije stupiti na odgovarajući posao za koji se osposobio profesionalnom rehabilitacijom.

(6) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje obavezan je uputiti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na profesionalnu rehabilitaciju najkasnije u roku od 30 dana od izvršnosti rješenja o priznavanju prava na profesionalnu rehabilitaciju.

(7) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti te druga tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe i javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima obvezni su primiti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata kojega uputi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje radi profesionalne rehabilitacije.

Pravo na obiteljsku mirovinu

Članak 40.

(1) Pravo na obiteljsku mirovinu prema ovom Zakonu imaju:

- a) članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- b) članovi uže obitelji umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i
- c) članovi uže obitelji umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka pravo na obiteljsku mirovinu ostvaruju pod uvjetima i na način propisan Zakonom o mirovinskom osiguranju, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(3) Prednost u ostvarivanju prava na obiteljsku mirovinu između članova uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje se prema propisima o nasljeđivanju. Članovi uže i šire obitelji istog nasljednog reda ostvaruju pravo prema međusobnom sporazumu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(4) Kada međusobni sporazum iz stavka 3. ovoga članka nije postignut, pravo na obiteljsku mirovinu članovima uže i šire obitelji istog nasljednog reda pripada u jednakim sukorisničkim dijelovima.

(5) Pravo na obiteljsku mirovinu ostvaruje se pod uvjetima i na način propisan Zakonom o mirovinskom osiguranju, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 41.

(1) Iznos obiteljske mirovine članovima uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata izračunava se tako da se osobni bodovi pomnože s odgovarajućim mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine na dan ostvarivanja prava na mirovinu.

(2) Vrijednosni bod za određivanje mirovine iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se na temelju pripadajuće osnovice za čin ili ustrojbeno mjesto i zvanje hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 34. ovoga Zakona tako da se osnovica utvrđena za godinu koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu podijeli s prosječnom godišnjom plaćom svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u godini koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu.

(3) Osobni bod za određivanje mirovine iz stavka 1. ovoga članka dobiva se tako da se vrijednosni bod iz članka 31. ovoga Zakona pomnoži s mirovinskim stažem od 40 godina i

polaznim faktorom propisanim stavkom 4. ovoga članka, a mirovina se određuje na temelju osobnih bodova povećanih za 45%.

(4) Kod izračuna obiteljske mirovine nakon smrti osiguranika smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata polazni faktor je 1,50, a kod izračuna obiteljske mirovine nakon smrti osiguranika smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, pripadnika gardijske postrojbe i specijalne policije u vrijeme Domovinskog rata te dragovoljca iz Domovinskog rata polazni faktor je 1,90.

Članak 42.

Iznos obiteljske mirovine članovima uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je bio korisnik invalidske mirovine priznate prema ovom Zakonu ili odgovarajućim ranijim zakonima određuje se primjenom osobnog boda umrlog korisnika mirovine uz primjenu mirovinskog faktora iz članka 43. ovoga Zakona.

Članak 43.

Obiteljska mirovina članova uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata izračunava se prema sljedećem mirovinskom faktoru:

- a) 1,0 za mirovinu bračnog ili izvanbračnog druga i djeteta ili samo djeteta
- b) 1,0 za mirovinu za oba roditelja
- c) 1,0 za mirovinu bračnog ili izvanbračnog druga i roditelje
- d) 0,8 za mirovinu bračnog ili izvanbračnog druga odnosno jednog roditelja i
- e) 0,1 povećanje za svako dijete.

Članak 44.

(1) Bračni ili izvanbračni drug smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata stječe pravo na obiteljsku mirovinu kada navrši 40 godina života.

(2) Roditelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata stječu pravo na obiteljsku mirovinu kada navrše 50 godina života.

(3) Osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka pravo na mirovinu stječu bez obzira na godine života ako kod njih nastane potpuni gubitak radne sposobnosti prije ispunjenja uvjeta iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(4) Djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu za vrijeme redovitog školovanja i nakon završetka ili prekida redovitog školovanja ako nisu zaposlena ili korisnici mjere stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, a najduže 12 mjeseci od dana završetka ili prekida redovitog školovanja odnosno najkasnije od dana kad navrše 26. godinu života.

(5) Osobama iz stavaka 1., 2. i 4. ovoga članka obiteljska mirovina određuje se na temelju osobnih bodova prema kojima je mirovina određena ranijem korisniku kojemu se pridružuju u korištenju prava, uz primjenu mirovinskog faktora iz članka 43. ovoga Zakona.

Članak 45.

Članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji primaju mjesečnu naknadu u iznosu obiteljske mirovine, nakon identifikacije ili pravomoćnosti rješenja o proglašenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata umrlim ostvaruju obiteljsku mirovinu u iznosu koji ne može biti manji od zadnje ostvarene mjesečne naknade u iznosu obiteljske mirovine.

Članak 46.

(1) Bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kojem je do smrti bilo priznato pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe, a koji je

umro zbog bolesti ili ozljede nastale izvan okolnosti obrane suvereniteta Republike Hrvatske, stječe pravo na obiteljsku mirovinu kada navrší 40 godina života.

(2) Djeca umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kojem je do smrti bilo priznato pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe, a koji je umro zbog bolesti ili ozljede nastale izvan okolnosti obrane suvereniteta Republike Hrvatske, imaju pravo na obiteljsku mirovinu za vrijeme redovitog školovanja i nakon završetka ili prekida redovitog školovanja ako nisu zaposlena ili korisnici mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a najduže 12 mjeseci nakon završetka ili prekida redovitog školovanja odnosno najkasnije od dana kad navršé 26. godinu života.

(3) Iznos obiteljske mirovine osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se primjenom osobnog boda umrlog korisnika mirovine uz primjenu sljedećih mirovinskih faktora:

- a) 0,7 za mirovinu samo bračnog ili izvanbračnog druga odnosno samo dijete
- b) 0,1 povećanje za jedno dijete
- c) 0,2 povećanje za dvoje djece
- d) 0,3 povećanje za troje djece ili
- e) 0,4 povećanje za četvero ili više djece.

Članak 47.

(1) Bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, osim bračnog ili izvanbračnog druga umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz članka 46. ovoga Zakona, osiguranika ili korisnika prijevremene starosne, starosne, invalidske mirovine zbog potpunog ili djelomičnog gubitka radne sposobnosti ili najniže mirovine stječe pravo na obiteljsku mirovinu kada navrší 50 godina života, pod uvjetom da ima navršenih 40 godina života u trenutku smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

(2) Djeca umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, osim djece hrvatskog ratnog vojnog invalida iz članka 46. ovoga Zakona, osiguranika ili korisnika prijevremene starosne, starosne ili invalidske mirovine zbog potpunog ili djelomičnog gubitka radne sposobnosti imaju pravo na obiteljsku mirovinu za vrijeme redovitog školovanja i nakon završetka ili prekida redovitog školovanja ako nisu zaposlena ili korisnici mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a najduže 12 mjeseci nakon završetka ili prekida redovitog školovanja odnosno najkasnije od dana kad navršé 26. godinu života.

(3) Iznos obiteljske mirovine osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se primjenom osobnog boda umrlog korisnika mirovine uz primjenu sljedećih mirovinskih faktora:

- a) 0,7 za mirovinu samo bračnog ili izvanbračnog druga odnosno samo dijete
- b) 0,1 povećanje za jedno dijete
- c) 0,2 povećanje za dvoje djece
- d) 0,3 povećanje za troje djece ili
- e) 0,4 povećanje za četvero ili više djece.

Članak 48.

Članovima uže i šire obitelji hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, pripadnika borbenog sektora, koji ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju osobni bod povećava se ovisno o vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta

Republike Hrvatske u borbenom sektoru hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata temeljem kojeg izvode pravo, i to:

hrvatskom branitelju	do 30 dana	0,5%
hrvatskom branitelju	od 31 do 60 dana	1%
hrvatskom branitelju	od 61 do 90 dana	1,5%
hrvatskom branitelju	od 91 do 120 dana	2%
hrvatskom branitelju	od 121 do 150 dana	3%
hrvatskom branitelju	od 151 do 180 dana	4%
hrvatskom branitelju	od 181 do 210 dana	5%
hrvatskom branitelju	od 211 do 240 dana	6%
hrvatskom branitelju	od 241 do 270 dana	7%
hrvatskom branitelju	od 271 do 300 dana	8%
hrvatskom branitelju	od 301 do 330 dana	9%
hrvatskom branitelju	od 331 do 360 dana	10%
hrvatskom branitelju	od 361 do 480 dana	12%
hrvatskom branitelju	od 481 do 600 dana	14%
hrvatskom branitelju	od 601 do 720 dana	16%
hrvatskom branitelju	od 721 do 840 dana	18%
hrvatskom branitelju	od 841 do 960 dana	20%
hrvatskom branitelju	od 961 do 1080 dana	22%
hrvatskom branitelju	od 1081 do 1200 dana	24%
hrvatskom branitelju	od 1201 do 1320 dana	26%
hrvatskom branitelju	od 1321 do 1440 dana	28%
hrvatskom branitelju	od 1441 i više dana	30%
hrvatskom branitelju	dragovoljcu – ovisno o broju dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske	na postotak predviđen za određeni broj dana dodaje se 10%

Pravo na najnižu mirovinu

Članak 49.

(1) Korisniku invalidske ili obiteljske mirovine koji dijelom ili u cijelosti ispunjava uvjete za ostvarivanje prava na mirovinu prema odredbama ovoga Zakona, a mirovina mu je manja od najniže mirovine, odredit će se najniža mirovina prema stavcima 5. i 6. ovoga članka, uz uvjet iz stavka 4. ovoga članka.

(2) Korisniku prijevremene starosne, starosne za dugogodišnjeg osiguranika, starosne ili invalidske mirovine, hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata, kao i korisniku obiteljske mirovine nakon smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji ispunjava uvjete za ostvarivanje mirovine prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju, a mirovina mu je manja od najniže mirovine, odredit će se najniža mirovina prema stavcima 5. i 6. ovoga članka, uz uvjet iz stavka 4. ovoga članka.

(3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata koji je navršio životnu dob iz članka 26. ovoga Zakona, a ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu prema ovome Zakonu ni prema Zakonu o mirovinskom osiguranju te nije stekao uvjete za neku drugu mirovinu u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti, pripada pravo na mirovinu u visini najniže mirovine određene prema stavcima 5. i 6. ovoga članka, uz uvjet iz stavka 4. ovoga članka.

(4) Najniža mirovina pripada korisniku mirovine iz stavka 1. ovoga članka, osobama iz stavka 2. ovoga članka i hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka ako oni odnosno osobe na temelju kojih izvode pravo na najnižu mirovinu imaju priznato sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u najmanjem trajanju od 100 dana u borbenom sektoru.

(5) Najniža mirovina određuje se od osnovice koja iznosi 45% prosječne netoplaće po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u 2016. godini, a prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

(6) Osnovica iz stavka 5. ovoga članka povećava se za 0,015% od utvrđene proračunske osnovice predviđene propisom kojim se regulira izvršavanje državnog proračuna Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: proračunska osnovica) za svaki dan sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru.

Članak 50.

Najniža mirovina iz članka 49. ovoga Zakona određuje se uz primjenu mirovinskih faktora koji iznose za:

1) starosnu mirovinu	1,0
2) starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika	1,0
3) prijevremenu starosnu mirovinu	1,0
4) privremenu invalidsku mirovinu koja se isplaćuje za vrijeme nezaposlenosti	0,8
5) invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti	1,0
6) invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koja se isplaćuje za vrijeme nezaposlenosti	0,8
7) obiteljsku mirovinu ako mirovina pripada samo udovici odnosno udovcu i djeci osiguranika, ili samo roditeljima, ili braći, sestrama i drugoj djeci bez roditelja uzetoj na uzdržavanje, i to ako	

mirovinu koristi:	
– jedan član uže i šire obitelji	0,7
– dva člana uže i šire obitelji	0,8
– tri člana uže i šire obitelji	0,9
– četiri i više članova uže i šire obitelji	1,0

Članak 51.

(1) Najniža mirovina iz članka 49. ovoga Zakona određuje se uz primjenu polaznog faktora 1,0.

(2) Polazni faktor za određivanje najniže prijevremene starosne mirovine određuje se tako da se polazni faktor iz stavka 1. ovoga članka smanjuje prema članku 26. stavku 3. ovoga Zakona.

Članak 52.

(1) Korisnici najniže starosne mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena imaju pravo na svoju starosnu mirovinu, a nakon prestanka zaposlenja ponovno će im se odrediti najniža starosna mirovina ako im je to povoljnije.

(2) Korisnici najniže invalidske mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju kojima je utvrđen djelomični gubitak radne nesposobnosti prouzročen djelomice ili u cijelosti kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje imaju pravo na svoju invalidsku mirovinu određenu uz odgovarajuću primjenu članka 37. stavaka 1., 2., 3., 7. i 8. ovoga Zakona.

(3) Korisnici najniže invalidske mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju kojima je utvrđena potpuna nesposobnost za rad prouzročena djelomice ili u cijelosti sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske za vrijeme zaposlenja manje od 3,5 sati dnevno imaju pravo na svoju invalidsku mirovinu određenu uz odgovarajuću primjenu članka 37. stavaka 4., 5., 6., 7. i 9. ovoga Zakona.

Revizija ocjene radne sposobnosti

Članak 53.

Svaka ocjena radne sposobnosti na temelju koje se stječe pravo na profesionalnu rehabilitaciju, ako su ispunjene pretpostavke iz članka 39. ovoga Zakona, ili pravo na invalidsku mirovinu, ako su ispunjene pretpostavke iz članka 30. stavaka 1. i 2. ili članka 141. ovoga Zakona, koju donosi Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom propisu, prije donošenja rješenja podliježe reviziji koju obavlja Povjerenstvo za reviziju ocjene radne sposobnosti.

Članak 54.

Način imenovanja i rada Povjerenstva iz članka 53. ovoga Zakona odredit će se pravilnikom koji donosi ministar.

Stož u dvostrukom trajanju

Članak 55.

(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata koji su za vrijeme sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske bili zaposleni ili im se staž osiguranja za to vrijeme računa po drugoj osnovi vrijeme sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske računa se kao staž osiguranja u dvostrukom trajanju (kao uvjet za stjecanje prava i određivanje iznosa mirovine), a hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata koji nisu zaposleni ili nisu ostvarivali staž osiguranja po drugoj osnovi vrijeme sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske računa se kao poseban staž u dvostrukom trajanju (kao uvjet za stjecanje prava i određivanje iznosa mirovine), sukladno propisima o obrani, bez obzira na to je li za to razdoblje uplaćen doprinos za mirovinsko osiguranje.

(2) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata koji je nakon razvojačenja ostvario pravo na novčanu naknadu na osnovi privremene nesposobnosti za rad sve vrijeme korištenja te naknade priznaje se kao poseban staž u jednostrukom trajanju (kao uvjet za stjecanje prava i određivanje iznosa mirovine), bez obzira na to je li za to razdoblje uplaćen doprinos za mirovinsko osiguranje.

(3) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata koji nakon 30. lipnja 1996. nije bio zaposlen ili koji nije ostvario staž osiguranja odnosno poseban staž po drugoj osnovi, a obavljao je zadaće u postrojbama ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno ministarstva nadležnog za obranu to razdoblje računa se kao poseban staž u jednostrukom trajanju (kao uvjet za stjecanje prava i određivanje iznosa mirovine), bez obzira na to je li za to razdoblje uplaćen doprinos za mirovinsko osiguranje.

Članak 56.

Na pitanja u svezi s pravima iz mirovinskog osiguranja koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuje se Zakon o mirovinskom osiguranju.

GLAVA IV.

PRAVA HRVATSKOG RATNOG VOJNOG INVALIDA IZ DOMOVINSKOG RATA PO OSNOVI OŠTEĆENJA ORGANIZMA

Članak 57.

(1) Oštećenjem organizma, u smislu ovoga Zakona, smatra se oštećenje nastalo kao posljedica rane, ozljede ili bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili kod zatočenika u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu tijekom sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske. Radi ostvarivanja prava iz ovoga Zakona hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata razvrstavaju se, prema utvrđenom postotku oštećenja organizma, u deset skupina:

- a) I. skupina – invalidi sa 100% oštećenja organizma kojima je za redoviti život potrebna njega i pomoć druge osobe
- b) II. skupina – invalidi sa 100% oštećenja organizma
- c) III. skupina – invalidi s 90% oštećenja organizma
- d) IV. skupina – invalidi s 80% oštećenja organizma
- e) V. skupina – invalidi sa 70% oštećenja organizma
- f) VI. skupina – invalidi sa 60% oštećenja organizma
- g) VII. skupina – invalidi s 50% oštećenja organizma
- h) VIII. skupina – invalidi s 40% oštećenja organizma
- i) IX. skupina – invalidi s 30% oštećenja organizma i
- j) X. skupina – invalidi s 20% oštećenja organizma.

(2) Pri ocjenjivanju postotka oštećenja organizma u svrhu priznavanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata koji je zadobio više oštećenja organizma pod različitim okolnostima uzimaju se u obzir sva takva oštećenja organizma, a status se određuje prema oštećenju organizma za koje se, pri ocjenjivanju ukupnog postotka oštećenja, utvrdi najveći postotak, osim ako se invalid ne odluči drukčije izjavom na zapisnik kod tijela koje vodi postupak.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, u obzir se uzimaju sljedeća oštećenja organizma:

- a) oštećenja nastala na odsluženju obveznoga vojnog roka
- b) oštećenja zadobivena kao mirnodopski vojni invalid u svezi s ratnim događajima i
- c) oštećenja zadobivena kao civilni invalid rata bez obzira na to je li to oštećenje zadobiveno prije ili nakon priznavanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

(4) Pri utvrđivanju postotka oštećenja organizma osobama kojima je oštećenje organizma nastalo zbog bolesti koja se pojavila prije početka sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a čije pogoršanje je nastalo kao neposredna posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u Domovinskom ratu, uzima se odgovarajući postotak od cjelokupnog oštećenja organizma, s tim da po toj osnovi utvrđeni postotak oštećenja organizma ne može iznositi više od 80%.

Osobna invalidnina

Članak 58.

Osobna invalidnina je osnovno pravo hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata na osnovi oštećenja organizma i na temelju tog prava ostvaruju se sva ostala prava na osnovi oštećenja organizma.

Članak 59.

(1) Osobna invalidnina određuje se hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata prema skupini oštećenja organizma u koju je razvrstan i pripada mu u mjesečnom iznosu.

(2) Mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine određuje se u iznosu od 115% od utvrđene proračunske osnovice.

(3) Mjesečni iznos osobne invalidnine invalida od II. do X. skupine određuje se u postotku od osobne invalidnine invalida I. skupine, i to:

Skupina	Postotak
II.	73,00
III.	55,00
IV.	41,00
V.	29,00
VI.	18,00
VII.	12,00
VIII.	6,00
IX.	4,00

Članak 60.

Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata koji za isto oštećenje organizma koristi pravo na novčanu naknadu za tjelesno oštećenje po propisu o mirovinskom osiguranju ne može koristiti pravo na osobnu invalidninu po ovom Zakonu.

Doplatak za njegu i pomoć druge osobe

Članak 61.

Pravo na doplatu za njegu i pomoć druge osobe imaju:

- a) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata I. skupine i
- b) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata II., III. i IV. skupine kojima je organizam oštećen i neovisno o oštećenju organizma iz članka 57. ovoga Zakona, a čije je oštećenje, zajedno s oštećenjem organizma iz članka 57. ovoga Zakona, po težini jednako oštećenju organizma hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata I. skupine.

Članak 62.

Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata iz članka 61. ovoga Zakona, radi ostvarivanja prava na doplatu za njegu i pomoć druge osobe, razvrstavaju se u dva stupnja:

- a) I. stupanj: hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine koji su potpuno nesposobni za obavljanje svih životnih potreba i kojima je potrebna neprekidna njega i pomoć druge osobe i
- b) II. stupanj: ostali hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata iz članka 61. ovoga Zakona.

Članak 63.

(1) Osnovica za određivanje doplatka za njegu i pomoć druge osobe je mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine.

(2) Doplatak za njegu i pomoć druge osobe iznosi mjesečno:

- a) za I. stupanj 100% od osnovice i
- b) za II. stupanj 66% od osnovice.

Članak 64.

Korisnik doplatka za njegu i pomoć druge osobe koji ostvaruje to pravo po drugim propisima ima pravo na razliku iznosa doplatka za njegu i pomoć druge osobe po ovom Zakonu, ako takva razlika postoji.

Ortopedski doplatu

Članak 65.

(1) Pravo na ortopedski doplatu imaju hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata kojima je oštećenje organizma utvrđeno zbog težih oštećenja organizma koja su neposredna posljedica zadobivene rane, ozljede ili bolesti koja je uzrokovala amputaciju ekstremiteta, teško oštećenje funkcije ekstremiteta ili potpuni gubitak vida na oba oka.

(2) Oštećenja organizma iz stavka 1. ovoga članka razvrstavaju se u četiri stupnja prema težini, vrsti i uzroku oštećenja.

Članak 66.

(1) Osnovica za određivanje ortopedskog doplatka je mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine.

(2) Ortopedski doplatok iznosi mjesečno:

- a) za I. stupanj 29% od osnovice
- b) za II. stupanj 22% od osnovice
- c) za III. stupanj 14% od osnovice i
- d) za IV. stupanj 7% od osnovice.

(3) Invalidu kod kojega postoje dva ili više oštećenja I. stupnja ortopedski doplatok iz stavka 2. točke a) ovoga članka povećava se za 25% za svako sljedeće oštećenje.

Pravo na posebni doplatok

Članak 67.

Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata ima pravo na posebni doplatok u iznosu od 50% pripadajućeg iznosa osobne invalidnine ako nije u radnom odnosu, ne prima mirovinu i naknadu plaće od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju, kao i tijekom profesionalne rehabilitacije.

Pravo na usluge osobe za pružanje njege i pomoći

Članak 68.

(1) Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata I. skupine može koristiti usluge osobe za pružanje njege i pomoći.

(2) Osoba koja pruža njegu i pomoć ima pravo na naknadu plaće u iznosu osobne invalidnine invalida I. skupine, prava iz mirovinskog i obveznoga zdravstvenog osiguranja, pravo na doplatok za djecu i prava za vrijeme nezaposlenosti kao zaposlena osoba prema posebnim propisima.

(3) Ministarstvo isplaćuje naknadu plaće iz stavka 2. ovoga članka i uplaćuje doprinose na naknadu plaće i iz naknade plaće, a sredstva za te namjene osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

(4) Osnovica za uplatu doprinosa je iznos naknade plaće uvećan za doprinos iz plaće.

(5) Mjerila za izbor osobe za pružanje njege i pomoći te način ostvarivanja prava iz ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Pravo na prilagođeni osobni automobil

Članak 69.

(1) Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata s oštećenjem organizma od 100% I. skupine ima pravo na osobni automobil s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama koji mu u vlasništvo dodjeljuje Ministarstvo, u sedmoj godini od izvršnosti rješenja o posljednjoj dodjeli.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata s oštećenjem organizma od 100% I. skupine umjesto dodjele osobnog automobila s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama, u sedmoj godini od izvršnosti rješenja o posljednjoj dodjeli, može ostvariti pravo na dodjelu iznosa do visine novčane protuvrijednosti osobnog automobila iz stavka 1. ovoga članka u koju ulazi i porez na dodanu vrijednost te poseban porez.

(3) Pravo iz stavka 2. ovoga članka može se ostvariti uz prethodno mišljenje Povjerenstva koje odlukom osniva ministar.

(4) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, iznos se neće isplatiti korisniku, nego će se sredstva direktno utrošiti u namjensku kupnju osobnog automobila s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama po izboru korisnika.

(5) Pravo iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ostvaruje se temeljem izvršnog rješenja.

(6) Ministarstvo provodi postupak javne nabave za osobne automobile iz stavka 1. ovoga članka, sukladno posebnim propisima o javnoj nabavi.

(7) Temeljem izvršnog rješenja o dodjeli osobnog automobila iz stavka 1. ovoga članka, a nakon provedenog postupka javne nabave, ministar donosi odluku o dodjeli osobnog automobila iz stavka 1. ovoga članka koji se dodjeljuje u vlasništvo bez naknade, a obveznik plaćanja poreza na dodanu vrijednost i posebnog poreza je Ministarstvo.

(8) Odluka iz stavka 7. ovoga članka sadrži osobne podatke o korisniku kojem se dodjeljuje osobni automobil bez naknade, kao i podatke o osobnom automobilu koji su potrebni za postupak registriranja.

Pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila

Članak 70.

(1) Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata od II. do IV. skupine imaju pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila u njihovu vlasništvu, po priloženom originalnom računu o obavljenoj prilagodbi, najranije u petoj godini od posljednje prilagodbe.

(2) Naknada troška prilagodbe iz stavka 1. ovoga članka neće se isplatiti korisniku, nego će se sredstva direktno potrošiti namjenski za obavljenju prilagodbu, isplatom izdavatelju računa koji je obavio prilagodbu.

(3) Obavljena prilagodba osobnog automobila iz stavka 1. ovoga članka mora odgovarati potrebi odnosno vrsti oštećenja organizma hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od II. do IV. skupine, što se utvrđuje nalazom tijela vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 71.

Način i kriterije ostvarivanja prava na prilagođeni osobni automobil iz članka 69. ovoga Zakona i prava na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila iz članka 70. ovoga Zakona propisuje ministar pravilnikom.

GLAVA V.

PRAVA NA OSNOVI GUBITKA ILI NESTANKA ČLANA OBITELJI

Obiteljska invalidnina

Članak 72.

Pravo na obiteljsku invalidninu imaju članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članovi uže i šire obitelji umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine koji je do smrti koristio doplatak za njegu i pomoć druge osobe pod uvjetima i u iznosu propisanim ovim Zakonom.

Članak 73.

(1) Pravo na obiteljsku invalidninu članovi uže obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata mogu ostvariti pod sljedećim uvjetima:

a) bračni ili izvanbračni drug stječu pravo na obiteljsku invalidninu kada navršše 40 godina života, a prije navršenih 40 godina života ako su nesposobni za privređivanje

b) djeca do navršene 15. godine života odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovitog školovanja, ali najkasnije do navršene 26. godine života, a ako su nesposobna za privređivanje, dok ta nesposobnost traje, uz uvjet da je nesposobnost nastupila

prije navršene 15. godine života odnosno za vrijeme redovitog školovanja prije navršene 26. godine života. Ako je zbog bolesti došlo do prekida, mirovanja ili u drugom slučaju spriječenosti u ispunjavanju školskih odnosno studentskih obveza u punom opsegu po službenoj odluci škole odnosno visokog učilišta, pravo na obiteljsku invalidninu ove osobe mogu koristiti i za vrijeme trajanja bolesti do navršene 26. godine života, a nakon toga najviše još za onoliko vremena koliko su zbog bolesti izgubile od redovitog školovanja, ako je redovito školovanje nastavljeno prije 26. godine života i

c) djeca koja završe redovito trogodišnje srednjoškolsko obrazovanje, a nastave školovanje u četvrtom razredu u redovitom školovanju ili po programu za obrazovanje odraslih, zadržavaju to pravo ako nisu zaposleni.

(2) Ako užu obitelj čine bračni ili izvanbračni drug s jednim članom ili više članova obitelji iz stavka 1. točke b) ovoga članka, bračni ili izvanbračni drug ima pravo na obiteljsku invalidninu kao sukorisnik s njima, bez obzira na uvjete iz stavka 1. točke a) ovoga članka, i to dok i jedno dijete od te djece ima pravo na invalidninu.

(3) Iznimno od stavka 1. točke b) ovoga članka, ako je pravo prestalo zbog završetka ili prekida redovitog školovanja prije 26. godine života ili zbog navršenih 26 godina života, djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koja nisu zaposlena ili nisu korisnici mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa mogu ostvariti pravo na obiteljsku invalidninu u trajanju najduže 12 mjeseci od dana završetka ili prekida redovitog školovanja, a najkasnije od dana kad navrše 26. godinu života.

Članak 74.

(1) Nesposobnima za privređivanje prema ovom Zakonu smatraju se:

a) žena kad navrši 40 godina života ili muškarac kad navrši 50 godina života odnosno za mlađe osobe kod kojih se utvrdi nesposobnost za privređivanje koju utvrđuje tijelo vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona, a prema kriterijima medicinske znanosti imajući u vidu zanimanje i godine života

b) dijete do navršenih 15 godina života odnosno za vrijeme školovanja, ali najkasnije do navršenih 26 godina života, a ako je nesposobno za samostalan život i rad, prema kriterijima medicinske znanosti, za vrijeme dok ta nesposobnost traje, uz uvjet da je nesposobnost nastupila prije navršenih 15 godina života odnosno za vrijeme školovanja prije navršenih 26 godina života i

c) bračni drug iza preminule osobe od koje izvodi pravo, ako je nakon smrti te osobe ostalo jedno ili više djece prema kojima obavlja roditeljsku dužnost, dok su ta djeca nesposobna za samostalan život i rad, sukladno točki b) ovoga stavka.

(2) Dijete iz stavka 1. točke b) ovoga članka koje prekine školovanje zbog bolesti koju je utvrdila nadležna zdravstvena ustanova smatra se nesposobnim za samostalan život i rad i za vrijeme trajanja bolesti do navršenih 26 godina života, kao i nakon te godine, ali najviše onoliko vremena koliko je zbog bolesti izgubilo od školovanja, ako je školovanje nastavljeno prije navršenih 26 godina.

Članak 75.

Roditelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

Članak 76.

Pravo na obiteljsku invalidninu pod uvjetima iz ovoga Zakona imaju i bračni ili izvanbračni drug te djeca umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine koji je do smrti koristio doplatu za njegu i pomoć druge osobe.

Članak 77.

Pravo na obiteljsku invalidninu pod uvjetima iz ovoga Zakona imaju i roditelji umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine koji je do smrti koristio doplatka za njegu i pomoć druge osobe ako ni jedan član uže obitelji ne koristi to pravo i ako im je on bio jedino dijete.

Članak 78.

(1) Osnovica za određivanje visine iznosa obiteljske invalidnine je mjesečni iznos osobne invalidnine hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata I. skupine.

(2) Obiteljska invalidnina za jednog korisnika iza smrtno stradalog hrvatskog branitelja iznosi 50% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Obiteljska invalidnina iza umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine koji je do smrti koristio doplatka za njegu i pomoć druge osobe za jednog korisnika iznosi 25% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Ako pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruje više članova uže i šire obitelji, za svakog sukorisnika iznos obiteljske invalidnine iz stavaka 2. i 3. ovoga članka povećava se za 50%.

(5) Ako pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruju dva člana ili više članova uže i šire obitelji, obiteljska invalidnina pripada sukorisnicima u jednakim dijelovima.

(6) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, roditelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja koji nisu u radnom odnosu i nisu korisnici mirovine iz članka 40. ovoga Zakona imaju pravo na obiteljsku invalidninu, i to:

- a) jedan roditelj u iznosu od 70% od osnovice mjesečno ili
- b) oba roditelja u iznosu od 100% od osnovice mjesečno.

Članak 79.

(1) Članovi uže i šire obitelji koji ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu na osnovi dviju ili više osoba imaju pravo na obiteljsku invalidninu u nesmanjenom iznosu za svaku od tih osoba.

(2) Pravo na obiteljsku invalidninu imaju, uz uvjete propisane ovim Zakonom, i korisnici osobne invalidnine.

Povećana obiteljska invalidnina

Članak 80.

(1) Roditelj smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata čije je jedino dijete smrtno stradalo u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i bračni ili izvanbračni drug smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji nema djece odnosno ima jedno ili više djece koja su sva nesposobna za privređivanje, uz uvjet da je ta nesposobnost nastala prije 15. godine života odnosno prije navršene 26. godine života ako je dijete bilo na redovitom školovanju, ima pravo na obiteljsku invalidninu iz članka 78. stavka 2. ovoga Zakona povećanu za 50%.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može ostvariti i roditelj smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je imao i druge djece, a koja su sva smrtno stradala ili umrla do podnošenja zahtjeva za povećanu obiteljsku invalidninu, odnosno i bračni ili izvanbračni drug smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je imao djece, a koja su sva smrtno stradala ili umrla do podnošenja zahtjeva za povećanu obiteljsku invalidninu.

(3) Ako obiteljsku invalidninu po stavcima 1. i 2. ovoga članka koriste oba roditelja kao sukorisnici, iznos obiteljske invalidnine određen po članku 78. stavku 4. ovoga Zakona povećava se za 50%.

(4) Pravo na povećanu obiteljsku invalidninu ima i dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja.

(5) Ako obiteljsku invalidninu po stavku 4. ovoga članka koristi više djece – sukorisnika obiteljske invalidnine, iznos invalidnine određen po članku 78. stavku 4. ovoga Zakona povećava se za 50%.

Uvećana obiteljska invalidnina

Članak 81.

(1) Roditelj smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata čije je jedino dijete smrtno stradalo u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i bračni ili izvanbračni drug smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji nema djece odnosno ima jedno ili više djece koja su sva nesposobna za privređivanje, uz uvjet da je ta nesposobnost nastala prije 15. godine života odnosno prije navršene 26. godine života ako je dijete bilo na redovitom školovanju, uz pravo na obiteljsku invalidninu imaju i pravo na uvećanu obiteljsku invalidninu.

(2) Pravo na uvećanu obiteljsku invalidninu ima i dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja.

(3) Uvećana obiteljska invalidnina iz stavaka 1. i 2. ovoga članka iznosi 34,50% mjesečno od mjesečnog iznosa osobne invalidnine invalida I. skupine.

(4) Ako više osoba iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ispunjava uvjete za ostvarivanje prava na uvećanu obiteljsku invalidninu, uvećana obiteljska invalidnina u iznosu iz stavka 3. ovoga članka pripada svakoj od njih.

(5) Korisnici koji ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava na uvećanu obiteljsku invalidninu po ovom Zakonu na osnovi dviju ili više osoba imaju pravo na tu invalidninu samo iza jedne osobe.

Prava članova obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

Članak 82.

(1) Članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, povećane obiteljske invalidnine, uvećane obiteljske invalidnine i obiteljske mirovine koju bi ostvarili kao članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Članovi obitelji iz stavaka 1. ovoga članka stječu pravo na novčanu naknadu i sva ostala prava iz ovoga Zakona kao i članovi obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata pod uvjetima i u postupku utvrđenim za članove obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, osim prava na obiteljsku invalidninu i mirovinu.

(3) Članovi obitelji iz stavaka 1. ovoga članka status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruju na sljedeći način:

a) po službenoj dužnosti u kotinuitetu nakon prestanka prava na novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, nakon identifikacije hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili

b) temeljem podnesenog zahtjeva, sukladno ovom Zakonu, a nakon pravomoćnosti rješenja o proglašenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata umrlim.

(4) Naknada u iznosu obiteljske mirovine usklađuje se sukladno kriterijima za usklađivanje mirovina predviđenim Zakonom o mirovinskom osiguranju.

GLAVA VI. PRAVO NA STAMBENO ZBRINJAVANJE

Članak 83.

(1) Pravo na stambeno zbrinjavanje, prednost pri stambenom zbrinjavanju te mogućnost kupnje stanova uz obročnu otplatu pod pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate, imaju osobe utvrđene ovim Zakonom ako nemaju riješeno stambeno pitanje ili je riješeno na neodgovarajući način.

(2) Pravo na stambeno zbrinjavanje ostvaruje se dodjelom stambenog kredita za kupnju stana ili kuće odnosno izgradnju kuće, dodjelom financijske potpore prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu, dodjelom stambenog kredita ili financijske potpore za razliku u površini, nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće, za poboljšanje uvjeta stanovanja te mogućnošću kupnje stanova uz obročnu otplatu po pristupačnijim uvjetima od tržišnih glede kamata i rokova otplate i pravom na javni najam stanova u vlasništvu Republike Hrvatske (na rok od deset godina uz mogućnost produljenja nakon isteka) odnosno uz mogućnost kupnje ako najmoprimac ispunjava zakonske pretpostavke za ostvarenje prava na stambeno zbrinjavanje sukladno Zakonu.

(3) Dragovoljci iz Domovinskog rata koji nemaju ostvaren status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali dvije do tri godine u borbenom sektoru ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje kupnjom stana ili kuće u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojoj pet godina neprekidno prebivaju te dodjelom financijske potpore prilikom kupnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu, u novčanom iznosu i opsegu koji je propisima predviđen za hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata sa 20% oštećenja organizma. Dragovoljci iz Domovinskog rata, pripadnici borbenog sektora, koji nemaju ostvaren status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali tri godine i više u borbenom sektoru ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje u novčanom iznosu i opsegu koji je propisima propisan za hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s 30% oštećenja organizma.

(4) Pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita odnosno mogućnost kupnje stana uz obročnu otplatu po pristupačnijim uvjetima od tržišnih glede kamata i rokova otplate, kupnjom stana u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojem pet godina neprekidno prebivaju, dodjelom financijske potpore prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine te za razliku u površini, nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće, za poboljšanje uvjeta stanovanja te ostvarenjem prava na javni najam stanova u vlasništvu Republike Hrvatske imaju:

- a) članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- b) članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i
- c) hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata od I. do X. skupine i članovi uže obitelji umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s istim oštećenjem organizma.

(5) Prednost pri ostvarivanju prava na stambeno zbrinjavanje između članova uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje se prema propisima o nasljeđivanju, na način da članovi uže i šire obitelji istoga nasljednog reda ostvaruju pravo prema međusobnom sporazumu, s tim da to pravo može ostvariti samo jedan član obitelji. Ako se sporazum ne postigne, pravo na stambeno zbrinjavanje ima član obitelji koji je imao zajedničko

prebivalište sa smrtno stradalim u vrijeme stradavanja. Ako se sporazum ne postigne, a nijedan član obitelji nije imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim u vrijeme stradavanja, pravo na stambeno zbrinjavanje ima onaj član obitelji koji je naslijedio prava i obveze nakon smrti smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(6) Iznimno od odredbe stavka 5. ovoga članka, roditelju smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji nije stambeno zbrinut Ministarstvo može dati stan u najam s pravom na zaštićenu najamninu do njegove smrti, ali bez prava otkupa.

(7) Djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koja nisu ostvarila pravo na stambeno zbrinjavanje prema ovom Zakonu ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje prema ovom Zakonu ako su u trenutku podnošenja zahtjeva bili mlađi od 15 godina odnosno ne stariji od 26 godina i ako su na redovitom školovanju ili ako u trenutku podnošenja zahtjeva primaju obiteljsku invalidninu.

(8) Pravo na stambeno zbrinjavanje imaju i članovi uže obitelji u slučaju smrti hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i članovi uže obitelji u slučaju smrti dragovoljaca iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka, ako su imali zajedničko prebivalište s umrlim u trenutku njegove smrti, s tim da to pravo članovi uže obitelji ostvaruju zajedno.

(9) Pravo na stambeno zbrinjavanje hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata ostvaruju na temelju pravomoćnog rješenja o trajno utvrđenom statusu.

(10) Pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita i financijske potpore ostvaruje se sukladno pravilniku koji propisuje ministar.

Članak 84.

(1) Pravo na stambeno zbrinjavanje ostvaruje se ako osoba iz članka 83. ovoga Zakona i članovi njezina obiteljskog kućanstva nemaju sljedeće zapreke za njegovo ostvarivanje:

a) ako ima u knjižnom ili izvanknjižnom vlasništvu odgovarajući stan ili kuću bez obzira na to gdje se nekretnina nalazi

b) ako takav stan ili kuću koristi u svojstvu zaštićenog najmoprimca na neodređeno vrijeme, osim ako taj stan vrati u roku od šest mjeseci od donošenja rješenja o pravu na stambeno zbrinjavanje

c) ako je imala odgovarajući stan ili kuću u vlasništvu koju je prodala, darovala, zamijenila ili na drugi način otuđila nakon početka Domovinskog rata, bez obzira na to gdje se nekretnina nalazi

d) ako je na temelju propisa o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo to isto pravo ustupila drugom stanaru i na navedeni način tom drugom stanaru omogućila kupnju stana po povoljnijim uvjetima

e) ako je drugom ustupila ili diobenim ugovorom zamijenila svoj odgovarajući nasljedni dio kuće ili stana za drugo stvarno pravo prema propisima o nasljeđivanju, bez obzira na to gdje se nekretnina nalazi

f) ako je stambeno zbrinuta odgovarajućom površinom putem propisa o obnovi na način da je obnovljena kuća ili stan bila IV., V. ili VI. kategorije oštećenja

g) ako je stambeno zbrinuta dodjelom stana odnosno stambenog kredita prema ranijim propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

h) ako je stambeno zbrinuta odgovarajućom površinom putem propisa o područjima posebne državne skrbi darovanjem kuće ili stana u državnom vlasništvu, darovanjem građevinskog materijala za popravak, obnovu, gradnju ili rekonstrukciju kuće ili stana i

i) ako je stambeno zbrinuta odgovarajućom površinom na teret državnog proračuna Republike Hrvatske, ali po drugom posebnom propisu.

(2) Postojanje zapreka iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se prema stanju kakvo je bilo na dan stupanja na snagu Uredbe o stambenom zbrinjavanju članova obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i dragovoljaca iz Domovinskog rata (»Narodne novine«, br. 78/13.) u postupcima stambenog priznavanja koji nisu pravomoćno dovršeni do stupanja na snagu Uredbe o stambenom zbrinjavanju članova obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i dragovoljaca iz Domovinskog rata (»Narodne novine«, br. 78/13.) ili prema stanju u trenutku podnošenja zahtjeva za stambeno zbrinjavanje ako je zahtjev podnesen nakon stupanja na snagu Uredbe o stambenom zbrinjavanju članova obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i dragovoljaca iz Domovinskog rata (»Narodne novine«, br. 78/13.).

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zapreke iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se kada se stambeno zbrinjavaju djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja ili bez roditeljske skrbi.

(4) Iznimno od stavka 1. točke c) ovoga članka, zapreku za ostvarivanje prava na stambeno zbrinjavanje iz članaka 85. stavka 4. točaka e) do g) i stavka 5. točaka b) do d) ovoga Zakona ne predstavlja prodaja nekretnine u ovršnom postupku pokrenutom nakon podnošenja zahtjeva za stambeno zbrinjavanje.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, pravo na stambeno zbrinjavanje iz članaka 85. stavka 4. točaka e) do g) i stavka 5. točaka b) do d) ovoga Zakona može se ostvariti za drugi naknadno stečeni stambeni objekt do visine pripadajućeg iznosa za stambeni objekt prodan u ovršnom postupku.

Članak 85.

(1) Pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita ostvaruju osobe sljedećim redoslijedom:

- a) članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- b) članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i
- c) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata od I. do X. skupine i članovi uže obitelji umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s istim oštećenjem organizma.

(2) Stanove koji su u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravljaju tijela državne uprave, a koji ne služe za službene potrebe, prodaju ili najam, ta su tijela dužna ponuditi Ministarstvu, radi stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata.

(3) Financijska sredstva ostvarena s osnove utvrđenog prava na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita odnosno financijske potpore izuzeta su od ovrhe.

(4) Osobe koje ostvare pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita, stambeni kredit mogu koristiti:

- a) za kupnju stana izgrađenog u organiziranoj izgradnji
- b) za kupnju stana ili kuće u vlastitoj organizaciji
- c) za izgradnju kuće
- d) za kupnju korištenog stana ili kuće u vlasništvu Republike Hrvatske
- e) za razliku u površini
- f) za nastavak izgradnje i dovršenje kuće ili

g) za poboljšanje uvjeta stanovanja.

(5) Osobe iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona koje ostvare pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom financijske potpore, financijsku potporu mogu koristiti:

a) za kupnju ili izgradnju prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu

b) za razliku u površini

c) za nastavak izgradnje i dovršenje kuće ili

d) za poboljšanje uvjeta stanovanja.

(6) Osobe iz članka 83. stavka 3. ovoga Zakona koje ostvare pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom financijske potpore, financijsku potporu mogu koristiti za kupnju prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu.

(7) Stan odnosno kuća stečena na način propisan po odredbama ovoga Zakona u osobnom je vlasništvu nositelja prava, osim ako su pravo stekli članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, u kojem su slučaju stečene nekretnine suvlasništvo članova obitelji i ne mogu se otuđiti dok su članovi obitelji malodobni.

Članak 86.

(1) Organiziranu stambenu izgradnju provodi Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama u suradnji s Ministarstvom.

(2) Organizirana izgradnja provodi se prema mjestu prebivališta korisnika u vrijeme stradanja odnosno u mjestu u kojem korisnik prava ima prebivalište neprekidno pet godina od 1991. godine ili je u tom mjestu boravio kao prognanik neprekidno pet i više godina te pisanom izjavom pod materijalnom i kaznenom odgovornošću iskazao da se u tom mjestu želi trajno nastaniti.

(3) Građevinsko zemljište i komunalno opremanje za organiziranu izgradnju ustupaju jedinice lokalne samouprave na čijem se području provodi program organizirane izgradnje. Jedinice lokalne samouprave mogu ostvariti povrat sredstava za ustupljeno građevinsko zemljište i komunalno opremanje od jedinice lokalne samouprave u kojoj korisnik stambenog zbrinjavanja iz ovoga Zakona ima prebivalište.

(4) Pod komunalnim opremanjem građevinskog zemljišta iz stavka 3. ovoga članka podrazumijevaju se:

a) uređenje pristupne ceste, javne rasvjete i okoliša potrebnih za korištenje građevine i

b) priključci i mreža za osiguranje priključka, elektropriključak, priključak na vodovod i odvodnju, instalacije DTK-a (distributivne, telefonske, kanalizacijske) te ako na tom području postoji medij za grijanje – plin i/ili toplovod.

(5) Jedinice lokalne samouprave mogu provoditi izgradnju objekata za potrebe osoba iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona na području te lokalne samouprave i mimo redoslijeda utvrđenog člankom 85. stavkom 1. ovoga Zakona ako korisnici stambenog kredita imaju prebivalište na tom području.

(6) Ako jedinica lokalne samouprave nema na svom području u vlasništvu građevinsko zemljište, a na njezinu području postoji građevinsko zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske, Republika Hrvatska će osigurati zemljište, a jedinica lokalne samouprave obvezna ga je komunalno opremiti.

Članak 87.

(1) Jedinice lokalne samouprave dužne su, kad osoba iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona koristi stambeni kredit ili financijsku potporu za izgradnju obiteljske kuće u mjestu prebivališta sukladno članku 86. stavku 2. ovoga Zakona, ustupiti bez naknade građevinsko zemljište i komunalno opremanje.

(2) Jedinica lokalne samouprave može u slučaju iz stavka 1. ovoga članka ustupiti građevinsko zemljište i komunalno opremanje i prije donošenja rješenja o pravu na stambeni kredit.

(3) Pravo na komunalno opremanje stambenog objekta imaju i osobe iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona ako ostvaruju pravo na dodjelu stambenog kredita ili financijske potpore za kupnju stana ili kuće te za poboljšanje uvjeta stanovanja na istoj kući ili stanu, kao i osobe koje nisu podnijele zahtjev za stambeno zbrinjavanje ako se u posebnom postupku utvrdi da bi imale to pravo, o čemu Ministarstvo izdaje odgovarajuću potvrdu.

(4) Pod komunalnim opremanjem građevinskog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se:

a) uređenje pristupne ceste, javne rasvjete prema mjesnim prilikama i okoliša potrebnih za korištenje građevine i

b) priključci i mreža za osiguranje priključka, elektropriključak, priključak na vodovod i odvodnju prema mjesnim prilikama, instalacije DTK-a (distributivne, telefonske, kanalizacijske) te ako na tom području postoji medij za grijanje – plin i/ili toplovod.

(5) Jedinice lokalne samouprave dužne su u slučaju iz stavaka 1. i 3. ovoga članka snositi i troškove komunalnog doprinosa odnosno njihov povrat za odgovarajuću bruto razvijenu površinu (BRP).

(6) Pravo iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i osobe iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona koje imaju izgrađenu kuću ili stan na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave ili u vlasništvu Republike Hrvatske, a koje navedenu kuću ili stan koriste neprekidno pet godina, uz uvjet da ostvaruju pravo na stambeni kredit za poboljšanje uvjeta stanovanja na istoj kući ili stanu.

Članak 88.

(1) Sredstva za stambeno zbrinjavanje osoba koje ostvaruju prava na dodjelu stambenog kredita osigurat će se u državnom proračunu Republike Hrvatske i proračunima jedinica lokalne samouprave ili u vrijednosti kuća i stanova u vlasništvu Republike Hrvatske.

(2) Sredstva ostvarena otplatom kredita – glavnica i kamate, obročnom i jednokratnom prodajom stanova i kuća na upravljanju Ministarstva uplaćivat će se na račun Ministarstva do završetka provođenja programa stambenog zbrinjavanja sukladno ovom Zakonu.

(3) Ministarstvo je obvezno voditi cjelokupnu evidenciju prodanih stanova i drugih nekretnina, pratiti obročnu otplatu i naplatu dodijeljenih stambenih kredita, voditi evidenciju o naplati, uplaćenim sredstvima te prispjelim financijskim i drugim obvezama u svezi sa stambenim zbrinjavanjem prema ovom Zakonu ili dio tih poslova može povjeriti poslovnoj banci na temelju ugovora o poslovnoj suradnji.

Članak 89.

(1) Osobe koje ostvaruju pravo na dodjelu stambenog kredita prema ovom Zakonu dodijeljeni kredit otplaćuju umanjen za iznos postotka oštećenja organizma, s tim da su članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s 90% i 80% oštećenja organizma izjednačeni s hrvatskim ratnim vojnim invalidom iz Domovinskog rata sa 100% oštećenja organizma.

(2) Kada se stambeni kredit koristi prema odredbama ovoga Zakona, hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata plaćat će kamatu po kamatnoj stopi od 2%.

(3) Razliku od beneficiranih kamatnih stopa iz stavka 2. ovoga članka do tržišne vrijednosti subvencionirat će Republika Hrvatska.

Članak 90.

(1) Stambeni kredit i druga prava vezana za stambeno zbrinjavanje ostvaruju se za odgovarajuću stambenu površinu i određuju se prema broju članova uže i šire obitelji, i to:

- a) za samca 35 m²
- b) za dvočlanu obitelj 45 m²
- c) za tročlanu obitelj 60 m²
- d) za četveročlanu obitelj 70 m²
- e) za peteročlanu obitelj 80 m² i
- f) za svakoga sljedećeg člana obitelji dodatnih 10 m².

(2) Stan dodijeljen ili kupljen putem stambenog kredita smatrat će se da ima odgovarajuću stambenu površinu ako odstupa od stambene površine određene u stavku 1. ovoga članka za +/- 10 m².

(3) Iznimno od odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka, odgovarajućom stambenom površinom smatrat će se i svaka površina stana koji nema veći broj soba od broja priznatih članova kućanstva, koji je dodijeljen:

- a) zajedno suprugu i djeci (djetetu) smrtno stradalog hrvatskog branitelja odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- b) zajedno samo djeci smrtno stradalog hrvatskog branitelja odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- c) hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata s oštećenjem 100% I. skupine i
- d) na područjima koja su posebnim propisom utvrđena kao područja od posebne državne skrbi, a prebivalište korisnika stana u trenutku dodjele je izvan područja posebne državne skrbi.

(4) Pripadajući stan osobama iz stavka 3. ovoga članka moguće je dodijeliti samo ako ga nisu imale, niti imaju u vlasništvu ili suvlasništvu kuću ili stan odnosno nisu sudjelovale u obnovi kao članovi obiteljskog kućanstva nositelja prava na obnovu.

(5) Razliku iznad odgovarajuće stambene površine iz stavka 1. ovoga članka, uključujući dopušteno odstupanje iz stavka 2. ovoga članka, osoba koja ostvaruje pravo na stambeno zbrinjavanje dužna je platiti po tržišnoj cijeni, ako je navedena obveza utvrđena rješenjem o pravu na stambeno zbrinjavanje.

Članak 91.

(1) Iznos kredita korisne stambene površine kuće ili stana, izgradnju kuće i razliku površine odnosno nastavak izgradnje te poboljšanje stambenih uvjeta, kao i vrijednost kredita po četvornome metru neto korisne stambene površine kuće ili stana za osobe iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona propisat će se uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 94. ovoga Zakona.

(2) Iznos financijske potpore koju prilikom kupnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu ostvaruju osobe iz članka 83. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona, kao i drugo važno za priznavanje prava na financijsku potporu propisat će se uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 94. ovoga Zakona.

Članak 92.

Pravo na stambeno zbrinjavanje po ovom Zakonu imaju i osobe iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona kojima je djelomično obnovljena kuća ili stan na način i u iznosu koji će se propisati uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 94. ovoga Zakona.

Članak 93.

Iznos stambenog kredita za kupnju stana ili kuće u vlastitoj organizaciji utvrđuje se prema predugovoru o kupoprodaji, a najviši iznos stambenog kredita po četvornome metru odgovarajuće površine stana iz članka 90. ovoga Zakona propisat će se uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 94. ovoga Zakona.

Članak 94.

Vlada Republike Hrvatske uredbom će utvrditi visinu, uvjete i način ostvarivanja prava na dodjelu stambenog kredita i druga pitanja vezana za dodjelu stambenog kredita te kupnju stanova i kuća uz obročnu otplatu te uvjete, način i druga pitanja vezana za ostvarivanje prava na dodjelu i korištenje stanova u javnom najmu koji su u vlasništvu Republike Hrvatske.

Članak 95.

(1) Članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata te hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje, osim na način propisan člankom 83. stavkom 2. ovoga Zakona i dodjelom te otkupom stana.

(2) Otkup i dodjela stanova u vlasništvu Republike Hrvatske hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata od V. do X. skupine propisat će se uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 94. ovoga Zakona.

Članak 96.

Vlada Republike Hrvatske odlukom će na Ministarstvo prenijeti pravo upravljanja stanovima i kućama u vlasništvu Republike Hrvatske, a kojima upravljaju tijela državne uprave, a na koje stanove se ne odnose odredbe posebnog propisa o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i koriste ih osobe iz članka 83. ovoga Zakona.

Članak 97.

(1) Ministarstvo će ukinuti zakonita rješenja o dodjeli stana i zakonita rješenja o dodjeli stambenog kredita za kupnju stana ako on nije otkupljen ili nije zaključen ugovor o stambenom kreditu za dodijeljeni stan, ako:

a) je korisnik prava ili član njegove uže obitelji stekao vlasništvo na odgovarajućem stanu ili kući sukladno članku 84. stavku 2. ovoga Zakona

b) je korisnik izgubio status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno status člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili

c) korisnik prava ne koristi stan u skladu s odredbama zaključenog ugovora o najmu stana.

(2) Ministarstvo će ukinuti zakonita rješenja o dodjeli stambenog kredita ako:

a) je ugovor o stambenom kreditu raskinut iz razloga navedenog u ugovoru o stambenom kreditu ili

b) korisnik nije opravdao namjensko korištenje sredstava dobivenog stambenog kredita u ostavljenom roku.

(3) U slučaju iz stavka 2. točke a) ovoga članka, korisnik kredita za kupnju stana u organiziranoj stambenoj izgradnji ili kupnju korištenog stana u vlasništvu Republike Hrvatske dužan je Ministarstvu vratiti stan slobodan od stvari i osoba te glavnice, redovne i zatezne kamate dospjele do raskida ugovora o stambenom kreditu.

(4) U slučaju iz stavka 2. točke b) ovoga članka, korisnik je dužan Ministarstvu vratiti cjelokupni iznos kredita (povratni i nepovratni dio).

Članak 98.

(1) Osobe iz članka 83. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona kod kojih postoje zapreke iz članka 84. ovoga Zakona mogu kupiti stan koji koriste ako je on u vlasništvu Republike Hrvatske.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka ne može se ostvariti pripadajući popust s osnove člana uže i šire obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, člana uže i šire obitelji nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i člana uže obitelji hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata te dragovoljca iz Domovinskog rata.

(3) Uvjeti, rokovi i način kupnje stanova za osobe iz stavka 1. ovoga članka propisat će se uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 94. ovoga Zakona.

Članak 99.

Ministarstvo obavlja sve stručne i druge poslove koji se odnose na stambeno zbrinjavanje u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Prilagodba prilaza do zgrade, stana i prilagodba stana

Članak 100.

(1) Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata, djeca smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djeca nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koja nisu sposobna za kretanje bez invalidskih kolica i drugih ortopedskih pomagala i slijepi hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata imaju pravo na prilagodbu prilaza do zgrade, prilagodbu prilaza do stana i prilagodbu stana za kretanje u kolicima, ako se te prilagodbe mogu izvesti, sukladno posebnim propisima.

(2) Ako se prilagodba iz stavka 1. ovoga članka ne može izvesti ili nije isplativa, obaviti će se zamjena nekretnina u odgovarajućoj površini propisanoj odredbama ovoga Zakona za ostvarivanje stambenog kredita i drugih prava vezanih za stambeno zbrinjavanje.

(3) Iznimno, prava iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i druge osobe koje ostvaruju prava iz ovoga Zakona, na način propisan pravilnikom iz stavka 5. ovoga članka.

(4) Pravo na prilagodbu iz stavka 1. ovoga članka može se ostvariti jednokratno.

(5) Način i uvjete prilagodbe te rokove za izvođenje prilagodbe koji ne mogu biti duži od šest mjeseci pravilnikom propisuje ministar, uz prethodnu suglasnost ministra unutarnjih poslova.

GLAVA VII.

PRAVA U SVEZI S RADOM

Pravo na prednost pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta

Članak 101.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti i druga državna tijela, upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezna su prilikom zapošljavanja na neodređeno vrijeme službenika i namještenika temeljem javnog natječaja i prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme temeljem oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom prema sljedećem redoslijedu:

a) djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog branitelja bez oba roditelja ili bez roditeljske skrbi

b) djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

c) hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata

d) članu uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

- e) dragovoljcu iz Domovinskog rata
  - f) hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata redosljedom od duljeg prema kraćem vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
  - g) djetetu umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade
  - h) djetetu umrlog dragovoljca iz Domovinskog rata, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade
  - i) djetetu umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa 100 dana borbenog sektora, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade
  - j) djetetu dragovoljca iz Domovinskog rata, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade i
  - k) djetetu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa 100 dana borbenog sektora, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade.
- (2) Prednost iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i zaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka ako su zaposlene na poslovima koji ne odgovaraju njihovoj stručnoj spremi.
- (3) Tijela iz stavka 1. ovoga članka obvezna su i prilikom popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima zaposlenim osobama iz stavka 1. ovoga članka prema redosljedu određenom stavkom 1. ovoga članka ako ispunjavaju sve propisane uvjete za slobodno radno mjesto.
- (4) Provedbu stavaka 1. – 3. ovoga članka nadzire upravna inspekcija.
- (5) Osoba koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju može u roku od 30 dana od dana izjavljivanja žalbe na rješenje o prijmu u službu izabranog kandidata podnijeti predstavku upravnoj inspekciji radi provedbe inspekcijskog nadzora.
- (6) Upravna inspekcija obvezna je u roku od osam dana od dana primitka predstavke iz stavka 5. ovoga članka obavijestiti donositelja rješenja o prijmu u službu o pokretanju postupka inspekcijskog nadzora radi ostvarenja prava prednosti pri zapošljavanju.
- (7) Rješenje o rasporedu doneseno prije okončanja postupka inspekcijskog nadzora upravna inspekcija će ukinuti.
- (8) Upravna inspekcija po provedbi inspekcijskog nadzora ovlaštena je u slučaju postojanja povrede prava prednosti pri zapošljavanju iz stavaka 1. – 3. ovoga članka donijeti rješenje kojim će ukinuti rješenje o prijmu u službu. Protiv toga rješenja može se tužbom pokrenuti upravni spor.
- (9) Ako upravna inspekcija utvrdi da u postupku prijma nije izvršena povreda prava, izvijestit će podnositelja predstavke iz stavka 5. ovoga članka i čelnika tijela o rezultatima provedenoga inspekcijskog nadzora.
- (10) Odredbe ovoga članka o provedbi inspekcijskog nadzora nad postupkom prijma u službu na odgovarajući se način primjenjuju i na postupak popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa.
- (11) Pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova.

Članak 102.

(1) Javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima prilikom zapošljavanja temeljem javnog natječaja, oglasa ili u postupku

zapošljavanja provedenom na drugi način obvezne su prilikom tog zapošljavanja dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom, prema sljedećem redoslijedu:

- a) djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog branitelja bez oba roditelja ili bez roditeljske skrbi
- b) djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- c) hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata
- d) članu uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- e) dragovoljcu iz Domovinskog rata
- f) hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata redoslijedom od duljeg prema kraćem vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- g) djetetu umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade
- h) djetetu umrlog dragovoljca iz Domovinskog rata, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade
- i) djetetu umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa 100 dana borbenog sektora, ako je korisnik zajamčene minimalne naknade
- j) djetetu dragovoljca iz Domovinskog rata, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade i
- k) djetetu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa 100 dana borbenog sektora, ako su roditelj i/ili dijete korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade.

(2) Prednost iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i osobe iz stavka 1. ovoga članka koje su zaposlene na poslovima koji ne odgovaraju njihovoj stručnoj spremi.

(3) Pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezne su i prilikom popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima zaposlenim osobama iz stavka 1. ovoga članka prema redoslijedu određenom stavkom 1. ovoga članka ako ispunjavaju sve propisane uvjete za slobodno radno mjesto.

(4) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga članka provodi nadležna inspekcija koja je po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u svezi sa zapošljavanjem po službenoj dužnosti ili na zahtjev osobe iz stavaka 1. – 3. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju.

(5) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je u roku od 15 dana nakon sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o tome obavijestiti osobu iz stavaka 1. – 3. ovoga članka koja je po raspisanom javnom natječaju ili oglasu podnijela prijavu odnosno ponudu za to radno mjesto.

(6) Osoba iz stavaka 1. – 3. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora u roku od 30 dana od dana dostave obavijesti iz stavka 5. ovoga članka ili u roku od 30 dana saznanja o sklapanju ugovora o radu s izabranim kandidatom, a najkasnije u roku od šest mjeseci od sklapanja ugovora o radu s drugim kandidatom.

(7) U slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev iz stavka 6. ovoga članka u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(8) Ako nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe iz stavaka 1. – 3. ovoga članka, rješenjem će utvrditi

povredu prava prednosti. Pravomoćno rješenje predstavlja opravdan razlog za otkaz ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno.

(9) U slučaju iz stavka 8. ovoga članka, pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je s osobom iz stavaka 1. – 3. ovoga članka, kojoj je rješenjem iz stavka 8. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, sklopiti ugovor o radu u roku od osam dana od otkaza ugovora, čijim sklapanjem je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju.

(10) Ako pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka u roku iz stavka 9. ovoga članka ne sklopi ugovor o radu s osobom iz stavaka 1. – 3. ovoga članka kojoj je rješenjem iz stavka 8. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, smatra se da je ugovor o radu sklopljen po sili zakona.

(11) Pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova.

Članak 103.

(1) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba iz članka 101. stavaka 1. – 3. i članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona koja u trenutku podnošenja prijave ispunjava uvjete za ostvarivanje toga prava dužna je uz prijavu odnosno ponudu na javni natječaj ili oglas priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta iz natječaja ili oglasa te:

a) rješenje o priznatom statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata odnosno potvrdu o priznatom statusu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dragovoljca iz Domovinskog rata ne stariju od šest mjeseci (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka c) i e) do k) i članka 102. stavka 1. točaka c) i e) do k))

b) dokaz o nezaposlenosti – potvrdu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ne stariju od mjesec dana (u slučaju iz članka 101. stavka 1. i članka 102. stavka 1. ovoga Zakona)

c) presliku pravomoćnog rješenja, odluke ili drugog pravnog akta o prestanku prethodnog zaposlenja

d) dokaz o oduzetoj roditeljskoj skrbi kada se prijavljuje dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez roditeljske skrbi

e) potvrdu poslodavca da radno mjesto osobe iz članka 101. stavka 1. i članka 102. stavka 1. ovoga Zakona ne odgovara njegovoj stručnoj spremi (u slučaju iz članka 101. stavka 2. i članka 102. stavka 2. ovoga Zakona)

f) presliku pravomoćnog rješenja o priznatom pravu na novčanu naknadu iz članka 107. ovoga Zakona ili prava na zajamčenu minimalnu naknadu (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka g), h), i), j) i k) i članka 102. stavka 1. točaka g), h), i), j) i k) ovoga Zakona)

g) potvrdu o broju dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske (kada se prijavljuju osobe iz članka 101. stavka 1. točaka f), i) i k) i članka 102. stavka 1. točaka f), i) i k) ovoga Zakona)

h) rodni list (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka a), b), g), h), i), j) i k) i članka 102. stavka 1. točaka a), b), g), h), i), j) i k))

i) rješenje o priznatom statusu člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata (osobe iz članka 101. stavka 1. točaka a), b) i d) i članka 102. stavka 1. točaka a), b) i d)).

(2) Tijela iz članka 101. ovoga Zakona i pravne osobe iz članka 102. ovoga Zakona dužne su prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje pozvati osobe iz članka

101. stavaka 1. – 3. i članka 102. stavaka 1. – 3. da dostave dokaze iz stavka 1. ovoga članka u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju.

(3) Tijela iz članka 101. ovoga Zakona i pravne osobe iz članka 102. ovoga Zakona prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica, dužna su objaviti poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju.

Članak 104.

Prednost pri zapošljavanju ne mogu ostvariti osobe iz članka 101. stavka 1. i članka 102. stavka 1. ovoga Zakona kojima je:

a) zadnji radni odnos prije prijave na javni natječaj ili oglas prestao temeljem izvršnog rješenja o:

1. prestanku službe po sili zakona
2. prestanku službe otkazom ili
3. izvanrednom otkazu

b) radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao krivnjom radnika, i to u slučaju:

1. redovitog otkaza ugovora o radu kada je ugovor o radu otkazao radnik
2. redovitog otkaza uvjetovanog skrivljenim ponašanjem radnika ili
3. izvanrednog otkaza, osim kada ugovor o radu izvanredno otkáže radnik zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa.

Prava zaposlenih

Članak 105.

(1) Pravna osoba iz članka 102. ovoga Zakona koja namjerava otkazati više ugovora o radu zbog gospodarskih, tehnoloških ili organizacijskih razloga dužna je prilikom otkazivanja djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, djetetu nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata otkazati ugovor o radu nakon što pod jednakim ili sličnim uvjetima otkáže ugovore o radu drugim radnicima.

(2) Pravna osoba iz članka 102. ovoga Zakona koja namjerava provesti postupak utvrđivanja kolektivnog viška radnika će prilikom uvrštenja radnika u kolektivni višak radnika dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata uvrstiti u popis viška radnika jedino nakon što pod jednakim ili sličnim uvjetima uvrsti ostale radnike kojima u tom postupku namjerava otkazati ugovore o radu.

(3) U slučaju otkazivanja više ugovora o radu zbog gospodarskih, tehnoloških ili organizacijskih razloga osobama iz stavka 1. ovoga članka te u slučaju uvrštenja osoba iz stavka 2. ovoga članka u popis viška radnika, vodit će se računa i o duljini sudjelovanja hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(4) Odredbe ovog članka ne primjenjuju se kada pravna osoba iz članka 102. ovoga Zakona sklopi ugovor ili kolektivni ugovor koji je djetetu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, djetetu nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata povoljniji od odredbi ovoga članka.

Fiskalna olakšica za zapošljavanje

Članak 106.

(1) Iznimno od odredbi Zakona o doprinosima (»Narodne novine«, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14. i 115/16.), za osiguranika dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog

branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina kojeg poslodavac na osnovi ugovora o radu sklopljenog na neodređeno vrijeme prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje, a prema mjesečnoj osnovici iz članka 21. Zakona o doprinosima obračunavaju se doprinosi iz osnovice, i to:

- a) doprinos za mirovinsko osiguranje i
- b) doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, ne postoji obveza obračunavanja i plaćanja doprinosa na osnovicu, i to:

- a) doprinos za zdravstveno osiguranje
- b) doprinos za zaštitu zdravlja na radu i
- c) doprinos za zapošljavanje.

(3) Obveza doprinosa sukladno stavcima 1. i 2. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do pet godina.

(4) Pravo iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na sve osobe koje do dana sklapanja ugovora o radu nisu imale prethodno sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme s istim poslodavcem.

GLAVA VIII. OSTALA PRAVA

Pravo na novčanu naknadu za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji

Članak 107.

Pravo na novčanu naknadu za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji (u daljnjem tekstu: naknada za nezaposlene), ako ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom, imaju:

- a) korisnici obiteljske invalidnine odnosno novčane naknade obiteljske invalidnine
- b) djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja i djeca nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i nakon što im prestane pravo na obiteljsku invalidninu odnosno novčanu naknadu obiteljske invalidnine
- c) korisnici osobne invalidnine
- d) bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata
- e) bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 8. ovog Zakona koji je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovao najmanje sto dana
- f) roditelji umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata koji u trenutku smrti nije imao bračnog ili izvanbračnog druga
- g) roditelji umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 8. ovog Zakona koji je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovao najmanje sto dana koji u trenutku smrti nije imao bračnog ili izvanbračnog druga i
- h) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje sto dana i koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 108.

(1) Osobe iz članka 107. ovoga Zakona pravo na naknadu za nezaposlene mogu ostvariti pod uvjetom da:

- a) nisu zaposlene
- b) nemaju registrirano trgovačko društvo ili obrt
- c) nisu korisnici mirovine veće od 33% od utvrđene proračunske osnovice
- d) oni i članovi njihova kućanstva nisu korisnici zajamčene minimalne naknade
- e) nisu korisnici novčanog primanja u svezi s profesionalnom rehabilitacijom odnosno zbog nezaposlenosti
- f) oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili korisnici motornog vozila koje ne služi podmirenju osnovnih životnih potreba ili motornih plovila dužine više od šest metara
- g) oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili suvlasnici ili korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba
- h) oni i članovi njihova kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva nemaju ukupno novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30% od utvrđene proračunske osnovice
- i) nisu temeljem rješenja nadležnog tijela smješteni u zdravstvenu ustanovu
- j) nisu na teret državnog proračuna Republike Hrvatske korisnici usluge smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama propisa o socijalnoj skrbi ili drugih posebnih propisa, osim beskućnika koji je korisnik usluge smještaja u prenoćištu i
- k) nisu na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a iste osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora.

(2) Uvjeti iz stavka 1. ovoga članka moraju biti ispunjeni u trenutku podnošenja zahtjeva i za cijelo vrijeme korištenja prava na naknadu za nezaposlene.

(3) Iznimno od uvjeta određenih u stavku 1. ovoga članka, osobe iz članka 107. ovoga Zakona koje su bile korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu pravo na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona mogu ostvariti pod uvjetom da u roku od mjesec dana od izvršnosti rješenja kojim im je na njihov zahtjev utvrđen prestanak prava na zajamčenu minimalnu naknadu podnesu zahtjev za naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, donosi se privremeno rješenje kojim se pravo na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona priznaje od dana prestanka prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

(5) Privremeno rješenje iz stavka 4. ovoga članka ukinut će se rješenjem kojim će se odlučiti o pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ovisno o uvjetima iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Rješenje iz stavka 5. ovoga članka kojim se ukida privremeno rješenje iz stavka 4. ovoga članka i odlučuje o pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ovisno o uvjetima iz stavka 1. ovoga članka mora se donijeti najkasnije u roku od godine od dana izvršnosti privremenog rješenja iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 109.

(1) Korisnicima naknade za nezaposlene iz članka 107. točaka a), b), d), e), f) i g) ovoga Zakona koji u kućanstvu nemaju prihode od utjecaja na naknadu za nezaposlene naknada za nezaposlene određuje se u iznosu od 33% od utvrđene proračunske osnovice.

(2) Korisnicima naknade za nezaposlene iz članka 107. točaka c) i h) ovoga Zakona koji u kućanstvu nemaju prihode od utjecaja na naknadu za nezaposlene naknada za nezaposlene određuje se tako da se osnovica u iznosu od 33% od utvrđene proračunske osnovice povećava za 0,01% od utvrđene proračunske osnovice za svaki dan proveden u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru.

(3) Korisnicima naknade za nezaposlene koji u kućanstvu u prethodnoj godini imaju prihode od utjecaja na naknadu za nezaposlene, ali niže od iznosa iz članka 108. stavka 1. točke h) ovoga Zakona naknada za nezaposlene određuje se u iznosu razlike između iznosa određenog prema stavicima 1. i 2. ovoga članka i iznosa mjesečnog novčanog prihoda po korisniku, odnosno članu kućanstva.

Članak 110.

(1) Ako dva ili više sukorisnika obiteljske invalidnine koji ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava na naknadu za nezaposlene žive u zajedničkom kućanstvu, pravo na naknadu za nezaposlene ostvaruju kao sukorisnici kojima se naknada za nezaposlene određena prema članku 109. ovoga Zakona povećava za 50% za svakoga daljnjeg korisnika.

(2) Ako oba bračna ili izvanbračna druga koji ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na naknadu za nezaposlene žive u zajedničkom kućanstvu, pravo na naknadu za nezaposlene ostvaruju kao sukorisnici kojima se naknada za nezaposlene određena prema članku 109. ovoga Zakona povećava za 50% za drugog bračnog odnosno izvanbračnog druga.

(3) Ako više djece smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koja ispunjavaju uvjete za ostvarivanje naknade za nezaposlene živi u zajedničkom kućanstvu, pravo na naknadu za nezaposlene ostvaruju kao sukorisnici kojima se naknada za nezaposlene određena prema članku 109. ovoga Zakona povećava za 50% za svakoga daljnjeg korisnika.

(4) Sukorisnicima naknade za nezaposlene iz stavicima 1., 2. i 3. ovoga članka koji žive u zajedničkom kućanstvu naknada za nezaposlene pripada na jednake dijelove.

(5) Osobama iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka koje ne žive u zajedničkom kućanstvu naknada za nezaposlene svakome od njih određuje se kao samostalnom korisniku, s tim da zbroj tih iznosa ne može biti veći od iznosa naknade za nezaposlene povećane po stavicima 1., 2. i 3. ovoga članka.

Članak 111.

Pod novčanim prihodima od utjecaja na pravo i iznos naknade za nezaposlene smatraju se sva novčana sredstva ostvarena po osnovi rada, mirovine, primitaka od imovine ili na neki drugi način, u tuzemstvu i inozemstvu u prethodnoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva za naknadu za nezaposlene.

Članak 112.

Promjene u iznosu prihoda, broju članova kućanstva i uvjeta iz članka 108. ovoga Zakona o kojima ovisi pravo na naknadu za nezaposlene i iznos naknade za nezaposlene utječu na ostvarivanje naknade za nezaposlene tako da se promjene koje uvjetuju gubitak ili smanjenje naknade za nezaposlene uzimaju u obzir od prvog dana sljedećeg mjeseca poslije nastanka, a promjene koje uvjetuju stjecanje ili povećanje naknade za nezaposlene uzimaju se u obzir od prvog dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja odgovarajućeg zahtjeva.

Članak 113.

Pravo na naknadu za nezaposlene ostvaruje se sukladno pravilniku koji donosi ministar.

Pravo na doplatak za pripomoć u kući

Članak 114.

(1) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i korisnici prava na obiteljsku invalidninu imaju pravo na doplatak za pripomoć u kući ako su korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade ako zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne mogu sami ispunjavati osnovne životne zahtjeve i ako ne koriste doplatak za njegu i pomoć druge osobe po ovom Zakonu ili po drugim propisima.

(2) Doplatak za pripomoć u kući iznosi mjesečno 23% od utvrđene proračunske osnove.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć

1. Jednokratna novčana pomoć nakon ekshumacije i identifikacije ili proglašenja nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata umrlim

Članak 115.

(1) Članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od 17,85 proračunskih osnovica nakon:

- a) ekshumacije i identifikacije hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili
- b) proglašenja umrlim nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata u izvanparničnom postupku.

(2) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć može se ostvariti samo po jednoj osnovi iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 116.

(1) Korisnici iz članka 115. ovoga Zakona pravo na jednokratnu novčanu pomoć ostvaruju prema sljedećem redoslijedu prvenstva:

- a) bračni ili izvanbračni drug
- b) djeca, ako im je priznat status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata u trenutku podnošenja zahtjeva i ako osoba iza koje se izvodi pravo nema supružnika i
- c) roditelji, ako osoba iza koje izvode pravo nema bračnog ili izvanbračnog druga ili djece.

(2) Iznimno od stavka 1. točke c) ovoga članka, roditelji ostvaruju pravo na jednokratnu novčanu pomoć ako osoba iza koje izvode pravo ima samo bračnog ili izvanbračnog druga i ako ih je osoba iza koje izvode pravo uzdržavala najmanje pet godina prije nestanka.

Članak 117.

(1) Ako više članova obitelji iz članka 115. ovoga Zakona ostvari pravo na jednokratnu novčanu pomoć, ukupan iznos koji im pripada dijeli se na jednake dijelove.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako jednokratnu novčanu pomoć ostvare bračni ili izvanbračni drug i roditelji, od ukupnog iznosa koji im pripada polovica iznosa pripada bračnom ili izvanbračnom drugu, a druga polovica iznosa pripada roditeljima, u jednakim dijelovima.

2. Jednokratna novčana pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih potreba

Članak 118.

(1) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja, članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć ako se nalaze u jednoj od sljedećih situacija:

a) teške akutne, teške kronične, maligne bolesti korisnika ili teške ozljede korisnika nastale zbog nesretnog slučaja

b) teške akutne, teške kronične, maligne bolesti članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu ili teške ozljede članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu nastale zbog nesretnog slučaja

c) elementarne nepogode koja je prouzročila štetne posljedice za korisnika i članove njegova zajedničkog kućanstva

d) smrti člana uže obitelji korisnika koji je s njim živio u zajedničkom kućanstvu ili

e) novčani prihodi u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva mjesečno po članu zajedničkog kućanstva iznose manje od 25% od utvrđene proračunske osnovice.

(2) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz stavka 1. ovoga članka korisnici mogu ostvariti jedanput u jednoj kalendarskoj godini.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, korisnici iz stavka 1. ovoga članka u jednoj kalendarskoj godini mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć više puta samo za situaciju iz stavka 1. točke d) ovoga članka iako su već ostvarili pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz stavka 1. točaka a), b), c) i e) ovoga članka u tijeku jedne kalendarske godine.

(4) Ukupni iznos jednokratnih novčanih pomoći po svim situacijama iz stavka 1. ovoga članka koji korisnici mogu ostvariti u jednoj kalendarskoj godini ne može biti veći od iznosa jedne proračunske osnovice.

Članak 119.

(1) Korisnici koji se nalaze u situaciji iz članka 118. stavka 1. ovoga Zakona ne mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć ako:

a) imaju registrirano trgovačko društvo ili obrt

b) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva ostvarili ukupno novčane prihode u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva mjesečno po članu kućanstva veće od 25% od utvrđene proračunske osnovice

c) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva vlasnici ili korisnici motornog vozila koje im ne služi za podmirenje osnovnih životnih potreba

d) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva vlasnici ili suvlasnici, korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba

e) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu

f) su korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona

g) su na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a iste osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora i

h) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva po istoj situaciji već ostvarili pravo na jednokratnu novčanu pomoć po osnovi drugog propisa.

(2) Iznimno od stavka 1. točke f) ovoga članka, korisnici koji se nalaze u situaciji iz članka 118. stavka 1. točaka a), b), c) i d) ovoga Zakona mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć iako su korisnici naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona.

Članak 120.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz članaka 115. i 118. ovoga Zakona ostvaruje se sukladno pravilniku koji donosi ministar.

Članak 121.

(1) Iznimno od odredbi članaka 118., 119. i 166. ovoga Zakona, pravo na jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih potreba može se ostvariti na temelju odluke ministra, na prijedlog povjerenstva bez provođenja upravnog postupka.

(2) Odluku o načinu ostvarivanja prava iz stavka 1. ovoga članka i imenovanju povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar.

Pravo na doplatak za djecu

Članak 122.

Djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja i nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na doplatak za djecu u najvišem predviđenom iznosu.

Pravo na besplatni topli obrok

Članak 123.

(1) Djeca hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, korisnika naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade imaju pravo na besplatni topli obrok za vrijeme redovitog školovanja u osnovnim školama, uz uvjet da to pravo ne mogu ostvariti po drugim propisima.

(2) Iznos sredstava potrebnih za financiranje toplih obroka iz stavka 1. ovoga članka osigurava Ministarstvo.

(3) Iznos prava iz stavka 1. ovoga članka određuje se na temelju potvrde škole o mjesečnoj cijeni toplog obroka koju plaća korisnik.

(4) Iznos iz stavka 3. ne obuhvaća smanjenja ili olakšice ostvarene po drugom propisu.

(5) Pravo iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se na temelju izvršnog rješenja donesenog na temelju sljedećih dokaza:

a) rodnog lista djeteta iz stavka 1. ovoga članka

b) potvrde o statusu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

c) potvrde nadležnog tijela da je roditelj djeteta korisnik naknade za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade i

d) potvrde o plaćenju mjesečnoj cijeni toplog obroka.

(6) Potvrdu iz stavka 5. točke d) ovoga članka korisnik je dužan dostaviti svaki mjesec nadležnom prvostupanjskom tijelu.

Pravo na potporu za obrazovanje

Članak 124.

(1) Pravo na potporu za obrazovanje tijekom redovitoga srednjoškolskog obrazovanja, redovitoga preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija odnosno integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija, kratkog stručnog studija, preddiplomskog stručnog studija i specijalističkog diplomskog stručnog studija te pravo na naknadu dijela troškova školarine poslijediplomskih studija na visokim učilištima (sveučilišnih i specijalističkih) imaju:

a) djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i djeca nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

b) hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata

c) dragovoljac iz Domovinskog rata

d) hrvatski branitelj iz Domovinskog rata

e) djeca hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata

f) djeca dragovoljca iz Domovinskog rata i

g) djeca hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo iz stavka 1. ovoga članka pod uvjetom da ne ostvaruju državnu stipendiju ili stipendiju po drugoj osnovi i ako im redoviti prihodi mjesečno po članu kućanstva ne prelaze iznos određen pravilnikom iz stavka 4. ovoga članka.

(3) Osobe iz stavka 1. ovoga članka, ako ne ostvare pravo iz stavka 1. ovoga članka, imaju pravo na državnu stipendiju ili stipendiju po drugoj osnovi, kao posebna kategorija, ako ispunjavaju uvjete propisane posebnim propisima o državnim stipendijama.

(4) Pravo iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se putem nadležne pravne osobe osnovane radi poboljšanja ekonomskog i materijalnog položaja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji sukladno posebnom zakonu i pravilniku koji donosi ministar, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za znanost i obrazovanje.

Pravo na besplatne udžbenike

Članak 125.

(1) Pravo na besplatne obvezne udžbenike za potrebe redovitoga školovanja u osnovnim i srednjim školama imaju:

a) djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja i djeca nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

b) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata

c) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata

d) djeca hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata

e) djeca hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju osobe iz stavka 1. ovoga članka, ako to pravo ne ostvaruju po drugim propisima, te uz uvjet da im redoviti mjesečni novčani prihodi po članu kućanstva ne prelaze 60% utvrđene proračunske osnovice.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, pravo iz stavka 1. ovoga članka bez obzira na ostvarene redovite mjesečne prihode po članu kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini ostvaruju:

a) djeca smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja

b) djeca nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja i

c) djeca umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz članka 8. ovoga Zakona bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja.

(4) Odredbe stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka odnose se i na pravo na besplatne udžbenike za osobe iz stavka 1. ovoga članka za potrebe redovitoga ili izvanrednog školovanja na visokim učilištima.

(5) Pravo iz ovoga članka ostvaruje se prema pravilniku koji donosi ministar, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za znanost i obrazovanje.

Smještaj u učeničke i studentske domove

Članak 126.

(1) Djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, djeca nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i djeca hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata imaju pravo na izravan smještaj u učeničke i studentske domove ako im prihod po članu kućanstva ne prelazi 60% proračunske osnovice i pod drugim uvjetima

određenim posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti i način smještaja u učeničkim i studentskim domovima.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ako ne udovoljavaju uvjetima za izravan smještaj u učeničke i studentske domove i djeca hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru imaju prednost pri smještaju u učeničke i studentske domove tako da im se dodijeli dodatni broj bodova određen posebnim propisima kojima se uređuje uvjeti i način smještaja u učeničkim i studentskim domovima.

Prednost pri smještaju u ustanove socijalne skrbi

Članak 127.

Prednost pri smještaju u ustanove socijalne skrbi koje pružaju usluge smještaja sukladno propisima o socijalnoj skrbi, a kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave imaju sljedeće osobe, prema redoslijedu:

a) roditelji, bračni ili izvanbračni drug smrtno stradalog hrvatskog branitelja i nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

b) djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja i nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji su u teškom zdravstvenom stanju

c) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata prema redoslijedu prednosti od I. do X. skupine

d) dragovoljci iz Domovinskog rata koji su u teškom zdravstvenom stanju

e) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su u teškom zdravstvenom stanju redoslijedom prednosti od duljeg prema kraćem vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i

f) roditelji, bračni ili izvanbračni drug te djeca umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u teškom zdravstvenom stanju.

Pravo na psihosocijalnu pomoć

Članak 128.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata i članovi njegove uže i šire obitelji, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na psihosocijalnu pomoć, sukladno ovom Zakonu.

(2) Psihosocijalna pomoć sastoji se od individualnog psihosocijalnog savjetovanja, grupnog psihosocijalnog tretmana, mobilnih obilazaka radi redovitog praćenja stanja i potreba hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata I. skupine, uže i šire obitelji smrtno stradalih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a i članova njihovih obitelji te žurnih obilazaka i kriznih intervencija u slučajevima prosuicidalnih izjava, smrti, izrazito lošeg socijalno ekonomskog, stambenog i/ili zdravstvenog stanja hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

(3) Nositelj organizacije psihosocijalne pomoći je Ministarstvo.

(4) Psihosocijalna pomoć organizira se na lokalnoj odnosno županijskoj razini, stacionarno (u prostorijama područnih jedinica i centara za psihosocijalnu pomoć) i mobilno (putem organiziranih posjeta domu i obitelji).

(5) Psihosocijalnu pomoć pruža Ministarstvo putem stalno zaposlenih djelatnika područnih jedinica i vanjskih honorarnih suradnika centara za psihosocijalnu pomoć koje angažira s obzirom na njihova stručna znanja s područja skrbi za specifične potrebe osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Ministarstvo surađuje sa zdravstvenim i drugim ustanovama te udrugama građana radi što učinkovitijeg rješavanja problema odnosno pružanja odgovarajuće psihosocijalne pomoći.

(7) Ministarstvo u svrhu pružanja psihosocijalne pomoći angažira i druge vanjske suradnike.

Pravo na pravnu pomoć

Članak 129.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata i članovi njegove uže i šire obitelji, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja i članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na primarnu pravnu pomoć.

(2) Primarna pravna pomoć iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća pomoć u ostvarivanju prava iz ovoga Zakona:

a) davanje općih pravnih informacija (opća i načelna pravna uputa) i

b) davanje pravnih savjeta (uputa o načinu i mogućnostima rješavanja odnosno ostvarivanja prava).

(3) Primarnu pravnu pomoć iz stavaka 1. ovoga članka pruža Ministarstvo, područne jedinice Ministarstva, centri za psihosocijalnu pomoć i uredi državne uprave u županijama.

(4) Osobe iz stavka 1. ovoga članka primarnu pravnu pomoć koja nije obuhvaćena ovim Zakonom i sekundarnu pravnu pomoć ostvaruju sukladno propisu kojim se uređuje ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć.

(5) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka te postupka o izvanrednim pravnim lijekovima, kao i u postupku izvršenja kazne, mjera upozorenja ili sigurnosnih mjera imaju pravo na stručnu pomoć branitelja i naknadu troškova kaznenog postupka sukladno propisima kojima se uređuje kazneni postupak.

Pravo na dodjelu udjela u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

Članak 130.

(1) Članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata, pripadnici borbenog sektora, imaju pravo na dodjelu udjela u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na dodjelu udjela bez naplate po mjerilima, u iznosu i po postupku sukladno odredbama posebnog propisa o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

(3) Osobe iz stavka 1. ovoga članka oslobađaju se plaćanja poreza pri prometu udjela i poreza na dohodak od prijenosa udjela iz stavka 1. ovoga članka.

Pravo na ustup dionica

Članak 131.

(1) Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na ustup dijela dionica čiji je imatelj Republika Hrvatska.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na dionice bez naplate po mjerilima, u iznosu i po postupku određenom propisom o upravljanju državnim imovinom, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(3) Dionice koje sukladno stavku 1. ovoga članka pripadaju hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, članovima uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a koji su umrli nakon podnošenja zahtjeva Centru za restrukturiranje i prodaju ili njegovim pravnim prednicima za ustup tih dionica raspoređuju se na njihove zakonske nasljednike prvog i drugog nasljednog reda prema rješenju o nasljeđivanju.

(4) Osobe iz stavka 1. ovoga članka oslobađaju se plaćanja poreza pri prometu dionica i poreza na dohodak od prijenosa dionica iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Osobe iz stavka 1. ovoga članka pravo na ustup dionica mogu ostvariti ako zahtjev za ustup dionica podnesu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona odnosno u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja kojim im je utvrđen status iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministarstva nadležnog za državnu imovinu, uz mišljenje ministarstva nadležnog za financije, može donijeti odluku da se zbog nedostatka raspoloživih dionica osobama iz stavka 1. ovoga članka umjesto dijela dionica čiji je imatelj Republika Hrvatska ustupe državne obveznice.

Prednost pri zakupu poslovnog prostora

Članak 132.

(1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republika Hrvatska te pravne osobe u njihovu vlasništvu ili pretežitom vlasništvu obvezni su na sklapanje ugovora o zakupu poslovnog prostora za obrtničku ili samostalnu profesionalnu djelatnost ako sudjeluju u javnom natječaju i udovolje uvjetima iz najpovoljnije ponude, prema sljedećem redoslijedu:

a) s članovima uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članovima uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

b) s hrvatskim ratnim vojnim invalidom iz Domovinskog rata

c) s dragovoljcem iz Domovinskog rata

d) s ostalim hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata, redoslijedom od duljeg prema kraćem vremenu sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske

e) s braniteljskim socijalno-radnim zadrugama za obavljanje registrirane djelatnosti koje su evidentirane u evidenciji braniteljskih socijalno-radnih zadruga koju vodi Ministarstvo ili koje su korisnice poticaja Ministarstva

f) s djecom hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ili

g) s osobama iz točaka a) do d) i f) ovoga stavka koje su korisnici mirovine.

(2) Poslovni prostor na kojem je zasnovan zakup na temelju uvjeta iz ovoga članka ne može se dati u podzakup.

(3) Ugovor o zakupu sklopljen protivno ovom članku ništetan je.

(4) Na pitanja koja se odnose na zasnivanje i prestanak zakupa poslovnog prostora te međusobna prava i obveze ugovornih strana koja nisu uređena ovim člankom primjenjuju se propisi o zakupu poslovnog prostora.

(5) Pravo prednosti iz ovoga članka ne može se ostvariti za vrijeme dok traje zakup drugog poslovnog prostora, neovisno po kojoj osnovi je ostvaren.

Pravo na putne troškove

Članak 133.

(1) Korisnicima prava po ovom Zakonu pripada naknada troškova za prijevoz u drugo mjesto ako su od nadležnog tijela upućeni odnosno pozvani u drugo mjesto radi pregleda ili

sudjelovanja pred tijelom vještačenja, ostvarivanja prava na medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu terapiju sukladno ovom Zakonu.

(2) Korisnik prava po ovom Zakonu kojemu je određen pratitelj za putovanje iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na naknadu troškova prijevoza i za pratitelja.

(3) Pravo na naknadu troškova prijevoza iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ima i osoba koja je podnijela zahtjev za priznanje prava po ovom Zakonu ako joj je izvršnim rješenjem priznato traženo pravo odnosno povećanje skupine oštećenja organizma.

(4) Troškovi prijevoza nadoknađuju se prema visini cijene karte za prijevoz autobusom odnosno drugim razredom željeznice ili brodom te sredstvima javnog gradskog prijevoza.

Oslobođenje od plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta

Članak 134.

(1) Članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata imaju pravo na oslobođenje od plaćanja jednokratne naknade zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku kada s pravnom osnovom na temelju građevinske dozvole ili drugog akta mijenjaju namjenu poljoprivrednog zemljišta tako da se ono više ne iskorištava za poljoprivrednu proizvodnju.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može se ostvariti samo jednokratno.

Oslobođenje od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi

Članak 135.

U postupku ostvarivanja prava iz ovoga Zakona stranke su oslobođene od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status.

Obilježavanje mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata

Članak 136.

Ministarstvo osigurava sredstva i donosi godišnji plan o obilježavanju mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata na temelju programa obilježavanja koji donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva.

Pravo na grobno mjesto, troškove ukopa uz odavanje vojnih počasti i održavanje grobnih mjesta

Članak 137.

(1) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, na području Republike Hrvatske, uz odavanje vojne počasti, kao i troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata nakon postupka ekshumacije i identifikacije.

(2) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i umrloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske, uz odavanje vojne počasti.

(3) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa iz stavaka 1. i 2. ovoga članka i izvan područja Republike Hrvatske.

(4) Vojne počasti iz stavka 2. ovoga članka odaju se ako obitelj pravodobno obavijesti nadležni ured državne uprave u županiji odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, vojne počasti se odaju prilikom ispraćaja posmrtnih ostataka, na području Republike Hrvatske.

(6) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su smrtno stradali u obrani suvereniteta Republike Hrvatske smatraju se povijesno značajnim osobama u smislu Zakona o grobljima.

(7) Obveznici održavanja grobnih mjesta povijesno značajnih osoba iz stavka 6. ovoga članka iza kojih nema živih nasljednika su vlasnici groblja u kojima se nalaze ta grobna mjesta.

(8) Grobna mjesta s posmrtnim ostacima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iza kojih nema živih nasljednika ne mogu se smatrati napuštenima, sukladno propisima o grobljima, a obveznici održavanja su vlasnici groblja u kojima se nalaze ta grobna mjesta.

(9) Vlasnici groblja dužni su do kraja siječnja tekuće godine izvijestiti Ministarstvo o grobnim mjestima povijesno značajnih osoba iz stavka 6. ovoga članka i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz stavka 8. ovoga članka koja su preuzeli na održavanje u prethodnoj kalendarskoj godini. Izvješće sadrži: ime i prezime, datum i godinu pokopa, oznaku grobnog mjesta, reda, polja i grobnog mjesta za svaku povijesno značajnu osobu iz stavka 6. ovoga članka.

(10) Ministarstvo će jednom godišnje, neposrednim uvidom, provesti nadzor nad izvršavanjem obveze iz stavaka 7. i 8. ovoga članka.

(11) Članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na dodjelu grobnog mjesta i prije ekshumacije i identifikacije nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a temeljem pokrenutog postupka za dodjelu grobnog mjesta po posebnim propisima, kao korisnici tog grobnog mjesta uz obvezu njegova održavanja.

(12) Jedinice lokalne samouprave i drugi vlasnici groblja dužni su:

a) dati na korištenje grobna mjesta uz naplatu polovice predviđenog iznosa za umrle hrvatske ratne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata ako oni ili članovi njihove uže i šire obitelji nemaju na korištenju grobno mjesto i ako ga nisu ustupili na korištenje trećoj osobi nakon stupanja na snagu ovoga Zakona i

b) osigurati dijelove groblja odnosno aleje za pokop hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(13) Pravo iz stavka 12. ovoga članka ne obuhvaća i oslobođenje od plaćanja godišnje grobne naknade, osim ako to oslobođenje nije predviđeno drugim propisom.

(14) Pravo iz ovoga članka ostvaruje se sukladno pravilniku koji donosi ministar.

Ostale potpore

Članak 138.

Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji ostvaruju i druge potpore radi poboljšanja ekonomskog i materijalnog položaja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji koje dodjeljuje Zaklada hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji sukladno posebnom propisu.

GLAVA IX.

PRAVA PRIPADNIKA HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Prava pripadnika Hrvatskog vijeća obrane

Članak 139.

Pripadnici HVO-a, državljani Republike Hrvatske, kojima je priznat status ratnog vojnog invalida odnosno hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i pravo na osobnu invalidninu u upravnom postupku provedenom u Republici Hrvatskoj i koji se na dan stupanja na snagu ovog Zakona nalaze na redovitoj mjesečnoj isplati osobne invalidnine, imaju pravo na nastavak isplate odnosno korištenje priznatog prava na osobnu invalidninu bez pravnih smetnji u svezi sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 140.

Pripadnici HVO-a, državljani Republike Hrvatske, kojima je priznat status ratnog vojnog invalida odnosno hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i pravo na invalidsku mirovinu u upravnom postupku provedenom u Republici Hrvatskoj i koji se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nalaze na redovitoj mjesečnoj isplati invalidske mirovine, imaju pravo na nastavak isplate odnosno korištenje priznatog prava na invalidsku mirovinu bez pravnih smetnji u svezi sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 141.

(1) Pripadnici HVO-a, državljani Republike Hrvatske, koji temeljem Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji ostvaruju pravo na invalidsku mirovinu u visini razlike između invalidske mirovine koju bi ista osoba ostvarila po pravnim propisima u Republici Hrvatskoj i visine mjesečnog iznosa osobne invalidnine ostvarene po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine, imaju pravo na novi obračun visine mirovina temeljem smanjenja postotka oštećenja organizma po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje na zahtjev stranke obnovit će postupak priznatog prava na mirovinu uz ponovno vještačenje preostale radne sposobnosti.

Članak 142.

(1) Pripadnici borbenog sektora HVO-a, državljani Republike Hrvatske, kojima je pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela Bosne i Hercegovine priznat status ratnog vojnog invalida po osnovi ranjavanja ili zatočeništva, imaju pravo na invalidsku mirovinu po ovom Zakonu i Zakonu o mirovinskom osiguranju umanjenu za iznos osobne invalidnine koja im je priznata po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine, ako to pravo nisu ostvarili do stupanja na snagu ovoga Zakona temeljem Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji.

(2) Pripadnici borbenog sektora HVO-a, državljani Republike Hrvatske, kojima je pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela Bosne i Hercegovine priznat status ratnog vojnog invalida od I. do IV. skupine po osnovi bolesti ili ozljede, imaju pravo na invalidsku mirovinu po ovom Zakonu i Zakonu o mirovinskom osiguranju umanjenu za iznos osobne invalidnine koja im je priznata po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine.

(3) Pravo iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ostvaruje se pod uvjetima određenim ovim Zakonom i Zakonom o mirovinskom osiguranju te na način i postupkom određenim Ugovorom između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji.

Prava članova obitelji pripadnika Hrvatskog vijeća obrane

Članak 143.

Državljeni Republike Hrvatske, članovi uže i šire obitelji pripadnika HVO-a, kojima je temeljem njihova stradavanja priznat status člana obitelji poginuloga odnosno smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i pravo na obiteljsku invalidninu u upravnom postupku provedenom u Republici Hrvatskoj i koji se u trenutku stupanja na snagu ovoga Zakona nalaze na redovitoj isplati obiteljske invalidnine, imaju pravo na nastavak isplate odnosno korištenje priznatog prava na obiteljsku invalidninu bez pravnih smetnji u svezi sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata osobe od koje izvode pravo.

Članak 144.

Državljeni Republike Hrvatske, članovi uže i šire obitelji pripadnika HVO-a, kojima je temeljem njihova stradavanja priznat status člana obitelji poginuloga odnosno smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i pravo na obiteljsku mirovinu u upravnom postupku provedenom u Republici Hrvatskoj i koji se u trenutku stupanja na snagu ovoga Zakona nalaze na redovitoj isplati obiteljske mirovine, imaju pravo na nastavak isplate odnosno korištenje priznatog prava na obiteljsku mirovinu bez pravnih smetnji u svezi sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata osobe od koje izvode pravo.

Članak 145.

(1) Bračni ili izvanbračni drug umrlog pripadnika HVO-a, državljanina Republike Hrvatske, kojemu je bilo priznato pravo na invalidsku mirovinu u upravnom postupku provedenom u Republici Hrvatskoj prema propisima kojima se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, stječe pravo na obiteljsku mirovinu kada navršši 50 godina života, pod uvjetom da ima navršenih 40 godina života u trenutku smrti pripadnika HVO-a.

(2) Djeca umrlog pripadnika HVO-a, državljanina Republike Hrvatske, kojemu je bilo priznato pravo na invalidsku mirovinu u upravnom postupku provedenom u Republici Hrvatskoj prema propisima kojima se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, imaju pravo na obiteljsku mirovinu za vrijeme redovitog školovanja i nakon završetka ili prekida redovitog školovanja ako nisu zaposlena ili korisnici mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a najduže 12 mjeseci nakon završetka ili prekida redovitog školovanja odnosno najkasnije od dana kad navršše 26. godinu života.

(3) Visina obiteljske mirovine iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se sukladno članku 47. ovoga Zakona.

(4) Roditelji umrlog pripadnika HVO-a, državljanina Republike Hrvatske, kojemu je bilo priznato pravo na invalidsku mirovinu u upravnom postupku provedenom u Republici Hrvatskoj prema propisima kojima se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, stječu pravo na obiteljsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

(5) Osobe iz stavaka 1., 2. i 4. ovoga članka ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu bez pravnih smetnji u svezi sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata osobe od koje izvode pravo.

Članak 146.

Roditelji, bračni ili izvanbračni drug i djeca poginulog odnosno smrtno stradalog pripadnika HVO-a koji zahtjev za ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu podnesu tijekom korištenja obiteljske mirovine ostalih članova obitelji odnosno nakon prestanka korištenja obiteljske mirovine ostalih članova obitelji poginulog odnosno smrtno stradalog pripadnika HVO-a, kojima je priznato pravo na obiteljsku mirovinu u upravnom postupku provedenom u Republici Hrvatskoj prema propisima kojima se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, mogu ostvariti pravo na obiteljsku mirovinu

sukladno odredbama ovoga Zakona koje se odnose na obiteljsku mirovinu članova obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, bez pravnih smetnji u svezi sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata osobe od koje izvode pravo i statusa člana obitelji poginulog odnosno smrtno stradalog.

Članak 147.

(1) Pravo na obiteljsku mirovinu po ovom Zakonu ostvaruju državljani Republike Hrvatske članovi uže i šire obitelji pripadnika borbenog sektora HVO-a koji je:

a) poginuo u obrani suvereniteta u razdoblju od 18. rujna 1991. do 23. prosinca 1996., osim članova obitelji iz članka 1. stavka 1. točke 8. Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji

b) ubijen prilikom zatočenja u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, osim članova obitelji iz članka 1. stavka 1. točke 8. Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji

c) umro od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta najkasnije do 23. prosinca 1996.

d) umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta najkasnije do 23. prosinca 1996. ili

e) izvršio samoubojstvo kao posljedicu psihičke bolesti uzrokovane sudjelovanjem u obrani suvereniteta, do stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu po ovom Zakonu umanjenu za iznos obiteljske invalidnine koja im je priznata po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine, ako to pravo nisu ostvarili do stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Osobe iz stavka 1. ovoga članka koje prema propisima Bosne i Hercegovine nisu ostvarile pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu u punom iznosu određenom po ovom Zakonu ako tijelo vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi da postoji uzročna veza između smrti (samoubojstva) i obrane suvereniteta.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, osobe iz stavka 3. ovoga članka ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu pod uvjetima određenim ovim Zakonom za članove uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(5) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu pod uvjetima određenim ovim Zakonom i Zakonom o mirovinskom osiguranju te na način i postupkom određenim Ugovorom između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji.

Članak 148.

Pravo iz članaka 142. i 147. ovoga Zakona ne mogu ostvariti osobe koje su bile pripadnici, pomagači ili suradnici vojnih ili paravojnih postrojbi koje su djelovale protiv HVO-a, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradavanja.

DIO TREĆI

EVIDENCIJA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA

Članak 149.

(1) Evidencija hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: Evidencija branitelja) službena je evidencija u koju se upisuju sve osobe kojima je priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Evidencija branitelja ustrojava se u svrhu prikupljanja podataka o svim hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata u jedinstvenoj evidenciji Ministarstva radi bržeg i učinkovitijeg ostvarivanja prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(3) Evidencija branitelja vodi se temeljem službenih podataka ministarstva nadležnog za obranu i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, koja su ih Ministarstvu dužna dostavljati po službenoj dužnosti.

Članak 150.

(1) Evidencija branitelja sastoji se od općeg i posebnog dijela i pomoćnih podataka.

(2) Opći dio sadrži sljedeće podatke o hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata:

a) ime, prezime, ime jednog roditelja

b) datum, mjesto i državu rođenja

c) spol

d) mjesto prebivališta i adresu stanovanja

e) status (hrvatski branitelj iz Domovinskog rata, hrvatski branitelj – dragovoljac iz Domovinskog rata)

f) ukupan broj dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske

g) pripadnost borbenom ili neborbenom sektoru i

h) pripadnost ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove ili ministarstvu nadležnom za obranu.

(3) U posebni se dio unose sljedeći podaci o hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata:

a) naziv postrojbe kojoj je pripadao tijekom Domovinskog rata i

b) razdoblje sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(4) Pomoćni podaci u Evidenciji branitelja su podaci koji služe za tehničku podršku, obradu te razmjenu podataka s drugim tijelima i pravnim osobama sukladno pravnim propisima, a to su:

a) OIB hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

b) podatak o datumu smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

c) podatak o broju udjela hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članova obitelji smrtno stradalih odnosno nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i

d) podaci o nasljednicima udjela hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i članova obitelji smrtno stradalih odnosno nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

(5) Iznimno od stavaka 2. – 4. ovoga članka, za hrvatske branitelje iz članka 4. ovoga Zakona Evidencija branitelja ne sadrži podatke iz stavka 2. točaka f) do h), stavka 3. i stavka 4. točaka c) i d) ovoga članka.

(6) Podatke o nasljednicima udjela u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i broju naslijeđenih udjela dostavljaju nasljednici smrtno stradalih, nestalih i umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(7) Podatke o nasljednicima udjela iz Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji Ministarstvo će razmjenjivati s tijelom nadležnim za upravljanje Fondom hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji jedanput mjesečno.

(8) Podatke iz ovoga članka Ministarstvo će ažurirati sukladno podacima dostavljenim iz ministarstva nadležnog za obranu i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Članak 151.

(1) Evidencija branitelja nije javno dostupna, a podaci služe za potrebe postupaka koje vodi Ministarstvo i druga nadležna tijela te u druge svrhe predviđene posebnim propisom.

(2) Podaci iz Evidencije branitelja koje je Ministarstvo učinilo dostupnim nadležnim tijelima za potrebe postupaka u tim tijelima smatraju se javnom ispravom.

(3) Način vođenja Evidencije branitelja i način na koji će Evidencija branitelja biti dostupna nadležnim tijelima propisat će se pravilnikom koji donosi ministar.

DIO ČETVRTI JAVNE USTANOVE ZA PRUŽANJE PODRŠKE I USLUGA BRANITELJSKO- STRADALNIČKOJ POPULACIJI VETERANSKI CENTRI

Članak 152.

(1) Veteranski centar je javna ustanova za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji, i to za:

- a) članove uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- b) članove uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- c) hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata
- d) hrvatske branitelje iz Domovinskog rata
- e) članove uže i šire obitelji umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
- f) članove uže i šire obitelji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
- g) osobe stradale u obavljanju vojnih i redarstvenih dužnosti u stranoj zemlji u okviru mirovnih snaga i mirovnih misija
- h) stradale pirotehničare i
- i) članove uže i šire obitelji stradalih pirotehničara.

(2) Kada je korisnik veteranskog centra hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata I. skupine koji koristi usluge osobe za pružanje njege i pomoći (njegovatelja), pravo na korištenje usluga zajedno s korisnikom može ostvariti i njegovatelj.

(3) Osnivač veteranskih centara je Republika Hrvatska, a u ime osnivača osnivačka prava obavlja Ministarstvo.

(4) Veteranske centre osniva Ministarstvo rješenjem koje nije upravni akt.

(5) Veteranskim centrom upravlja Upravno vijeće koje imenuje Ministarstvo.

(6) Voditelj Veteranskog centra je ravnatelj kojeg na temelju javnog natječaja imenuje i razrješuje Upravno vijeće.

(7) Minimalne tehničke uvjete za početak rada veteranskih centara pravilnikom propisuje ministar.

DRUGE JAVNE USTANOVE ZA PRUŽANJE PODRŠKE I USLUGA BRANITELJSKO- STRADALNIČKOJ POPULACIJI

Članak 153.

(1) Javne ustanove za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji, osim veteranskih centara iz članka 152. ovoga Zakona, mogu osnovati i jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave odlukom svog predstavničkog tijela.

(2) Jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave dužne su od Ministarstva zatražiti ocjenu sukladnosti odluke o osnivanju sa zakonom.

(3) Ustanovama iz stavka 1. ovoga članka upravlja Upravno vijeće koje imenuje jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

(4) Voditelj ustanova iz stavka 1. ovoga članka je ravnatelj kojeg na temelju javnog natječaja imenuje i razrješuje Upravno vijeće.

(5) Nadzor nad stručnim radom ustanova iz stavka 1. ovoga članka obavlja Ministarstvo.

(6) Rad ustanova iz stavka 1. ovoga članka financira jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave koja je osnovala ustanovu.

DIO PETI BRANITELJSKA SOCIJALNO-RADNA ZADRUGA

Članak 154.

Braniteljska socijalno-radna zadruga (u daljnjem tekstu: zadruga) osniva se radi ostvarivanja psihosocijalnog osnaživanja i zdravstvene rehabilitacije odnosno lakše i brže reintegracije njezinih članova u društvo te uključivanja u radne i gospodarske procese članova s umanjenom radnom sposobnošću i nezaposlenih osoba.

Članak 155.

(1) Zadrugu čini najmanje dvije trećine osnivača ili članova koji imaju priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili status člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Član zadruge je osoba koja obavlja poslove za zadrugu i koristi usluge u zadrugi temeljem članstva u zadrugi bez posebnog ugovornog odnosa.

Članak 156.

(1) Upravitelj zadruge može biti i osoba koja ima priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kod koje je utvrđena opća nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti ili profesionalna nesposobnost za rad odnosno djelomičan gubitak radne sposobnosti kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, ako poslove upravitelja obavlja bez plaće ili naknade.

(2) Upravitelj iz stavka 1. ovoga članka nije obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje.

(3) Kada zadruga u kalendarskoj godini nakon oporezivanja ostvari dobit u iznosu od 150.000,00 kuna i veću, dužna je izabrati osobu koja će profesionalno obavljati poslove upravitelja zadruge i koja se obvezno osigurava na mirovinsko osiguranje.

(4) Zadruga su obvezne dostaviti Ministarstvu ovjerenu izjavu upravitelja zadruge, danu pod kaznenom i materijalnom odgovornošću, da poslove i zadatke upravitelja obavlja bez plaće ili naknade te presliku rješenja o upisu u sudski registar nadležnog trgovačkog suda i svaku izmjenju tog rješenja, u roku od 15 dana od dana upisa.

Članak 157.

Ministar će donijeti pravilnik o vođenju evidencija svih zadruga i saveza, te službenu evidenciju njihovih upravitelja kojim će se propisati sadržaj, uvjeti, način i postupak prikupljanja podataka, njihovo vođenje i ažuriranje, te razmjena s drugim tijelima.

Članak 158.

(1) Zadruga se slobodno udružuju i osnivaju saveze radi psihosocijalnog osnaživanja te ostvarivanja zajedničkih ideja, projekata, programa i aktivnosti na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

(2) Zadruga se, sukladno propisu o koncesijama, smatraju subjektima koji imaju pravo konkuriranja u postupku za dobivanje rezervirane koncesije.

(3) Podršku i stručnu pomoć u provedbi aktivnosti koje se odnose na psihosocijalno osnaživanje pruža Ministarstvo.

(4) Ministarstvo kroz međuresornu suradnju s drugim institucijama pomaže u povezivanju zadruga hrvatskih branitelja te jačanju njihove konkurentnosti na tržištu.

Članak 159.

Radi povećanja konkurentnosti zadruga i njihova uspješnijeg uključivanja na tržište na zadruga i na njezine članove na odgovarajući se način primjenjuju aktivnosti i mjere utvrđene programom stručnog osposobljavanja i zapošljavanja za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata te pojedine kategorije djece hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, koje provodi Ministarstvo.

DIO ŠESTI BRANITELJSKE ZAHVALNICE

Članak 160.

(1) Braniteljske zahvalnice dodjeljuju se postrojbama iz Domovinskog rata, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata, sudionicima Domovinskog rata i drugim osobama za izniman doprinos i zasluge u uspostavi i obrani državnog suvereniteta i teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata, kao i hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata zbog primjerenog i časnog ponašanja, gospodarskog doprinosa te drugih zasluga i doprinosa Republici Hrvatskoj nakon Domovinskog rata.

(2) Braniteljske zahvalnice dodjeljuje ministar, na prijedlog Povjerenstva za braniteljske zahvalnice.

(3) Preporuku za dodjelu braniteljskih zahvalnica može dati ministar, druga ministarstva i druga tijela državne vlasti te udruge proistekle iz Domovinskog rata i druge udruge građana.

(4) Vrste, uvjete i način dodjele braniteljskih zahvalnica, ustroj i rad Povjerenstva iz stavka 2. ovoga članka te ostalo vezano uz dodjelu braniteljskih zahvalnica odredit će se pravilnikom koji donosi ministar.

DIO SEDMI PROVEDBA ZAKONA

Sredstva za provedbu

Članak 161.

(1) Sredstva za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona, kao i sredstva koja čine razliku između prava koja su priznata po ovom Zakonu i prava koja bi pripadala po posebnim propisima osiguravaju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, sredstva za provedbu članaka 124. i 138. ovoga Zakona osiguravaju se iz sredstava nadležne pravne osobe osnovane radi poboljšanja ekonomskog i materijalnog položaja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, a supsidijarno iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Članak 162.

Ministar pravilnikom propisuje:

a) način isplate novčanih primanja i drugih troškova iz nadležnosti Ministarstva po ovom Zakonu i

b) način vođenja evidencije o obavljenim isplatama i dostavi izvješća o utrošenim sredstvima prema ovom Zakonu te kontroli namjenskih trošenja sredstava iz nadležnosti Ministarstva.

Članak 163.

Proračunska osnovica kao osnovica za utvrđivanje određenih prava iz ovoga Zakona utvrđuje se svake godine propisom o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za tekuću kalendarsku godinu.

Nadzor nad provedbom

Članak 164.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavljaju nadležna ministarstva sukladno djelokrugu propisanom posebnim propisima.

(2) Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona te pojedinačnim aktima, uvjetima i načinom rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba provode inspekcije tijela državne uprave, svaka u okviru svoje nadležnosti, sukladno posebnim propisima.

Članak 165.

Ministarstvo jednom godišnje podnosi Hrvatskome saboru izvješće o provedbi ovoga Zakona.

DIO OSMI

OSTVARIVANJE PRAVA IZ ZAKONA

Postupak i način ostvarivanja prava

Članak 166.

(1) Nadležni ured državne uprave u županiji odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba je prvostupanjsko tijelo koje po zahtjevu stranke postupa u upravnim stvarima i rješava o:

a) statusu člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i statusu člana obitelji osobe smrtno stradale u obrani suvereniteta Republike Hrvatske te njihovim pravima

b) statusu člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i status člana obitelji nestale osobe u obrani suvereniteta Republike hrvatske te njihovim pravima

c) statusu članova obitelji umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine i njihovim pravima te pravima članova njihove obitelji

d) statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i statusu osobe stradale u obrani suvereniteta Republike Hrvatske te njihovim pravima

e) statusu zatočenika u neprijateljskom logoru

f) statusu i pravima stradalih pirotehničara i članova njihovih obitelji

g) o pravu na jednokratnu novčanu pomoć iz članka 115. i 118. ovoga Zakona

h) o pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona

i) o pravu na besplatne udžbenike iz članka 125. ovoga Zakona

j) o pravu na besplatni topli obrok iz članka 123. ovoga Zakona i

k) ostalim statusima i pravima iz ovoga Zakona koji prema ovom Zakonu i drugim posebnim propisima nisu u nadležnosti drugih javnopravnih tijela.

(2) Drugostupanjsko tijelo nadležno za postupanje po žalbama na rješenja javnopravnih tijela iz stavka 1. ovoga članka je Ministarstvo.

(3) Prvostupanjsko tijelo koje rješava o statusima i pravima iz stavka 1. ovoga članka za osobe koje nemaju prebivalište na državnom području Republike Hrvatske je nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

(4) Prvostupanjsko tijelo nadležno za rješavanje o pravu na prilagođeni osobni automobil odnosno novčanoj protuvrijednosti za prilagođeni osobni automobil iz članka 69. ovoga Zakona, pravu na naknadu troškova prilagodbe osobnog automobila iz članka 70. ovoga Zakona, o pravu na stambeno zbrinjavanje i pravu na prilagodbu prilaza do zgrade, stana i prilagodbu stana iz članka 100. ovoga Zakona je Ministarstvo.

(5) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor.

(6) Nadležno javnopravno tijelo iz stavka 1. ovoga članka vodi evidencije i izdaje potvrde o statusu i pravima hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i članova njegove obitelji, članova obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, članova obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, kao i o ostalim statusima i pravima iz stavka 1. ovoga članka Zakona o kojima rješava.

Članak 167.

Ministarstvo poduzima potrebne radnje s ciljem pronalaska, ekshumacije i identifikacije nestalih osoba u Domovinskom ratu radi očuvanja i zaštite digniteta nestalih osoba i članova njihovih obitelji, priznavanja legitimnog prava obitelji na istinu te prevladavanja i ublažavanja posljedica Domovinskog rata.

Članak 168.

(1) Radi očuvanja i zaštite digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u društvu te prevladavanja i ublažavanja posljedica Domovinskog rata, Ministarstvo s posebnom pozornošću prati rad udruga iz Domovinskog rada, vodi evidenciju o udrugama iz Domovinskog rata, potpomaže njihov rad i djelovanje te u suradnji s udrugama iz Domovinskog rata kontinuirano unaprjeđuje kvalitetu života hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji.

(2) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su osigurati sredstva za projekte i programe udruga iz Domovinskog rata koje su registrirane ili djeluju na njihovu području. Sredstva se osiguravaju sukladno zakonskim i podzakonskim propisima kojima se uređuju mjerila i postupci ugovaranja i financiranja programa i projekata udruga.

(3) Uvjete i način suradnje s udrugama iz Domovinskog rata, uvjete i način potpore rada udruga iz Domovinskog rata i način vođenja te sadržaj evidencije udruga iz Domovinskog rata propisuje ministar pravilnikom.

Članak 169.

(1) Radi očuvanja i zaštite digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u društvu te prevladavanja i ublažavanja posljedica Domovinskog rata, Ministarstvo provodi sljedeće programe i projekte:

a) psihosocijalne i zdravstvene pomoći braniteljskoj i stradalničkoj populaciji kroz nacionalni program koji se donosi u tu svrhu

b) liječenja hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata 100% I. skupine u hiperbaričnoj komori te hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata od II. do X. skupine s preporukom doktora medicine određene specijalizacije

c) poboljšanja kvalitete življenja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

d) provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja i socijalnog uključivanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji iz nadležnosti Ministarstva

e) rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom

f) sufinanciranja izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu

g) sufinanciranja troškova pripremnih tečajeva za upis na visoka učilišta

h) potpora projektima udruga iz Domovinskog rata

i) sufinanciranja umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu te druge kreativne industrije u svezi s Domovinskim ratom i

j) sufinancirane sredstvima Europske unije.

(2) Odluku o uvjetima i kriterijima za provođenje programa i projekata iz stavka 5. ovoga članka donosi ministar.

(3) Korisnicima nacionalnog programa iz stavka 1. točke a) ovoga članka pomoć pružaju specijalizirani centri:

a) Nacionalni centar za psihotraumu (Zagreb)

b) regionalni centri za psihotraumu (Split, Rijeka, Osijek) i

c) područne jedinice i centri za psihosocijalnu pomoć Ministarstva.

Članak 170.

Radi očuvanja i zaštite digniteta Domovinskog rata i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata te članova njihovih obitelji Ministarstvo:

a) prati i istražuje socioekonomsko stanje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

b) razvija nove projekte i programe koji se odnose na poboljšanje kvalitete života hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te na zaštitu i promicanje digniteta Domovinskog rata i

c) poduzima druge radnje radi očuvanja i zaštite digniteta Domovinskog rata i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata te članova njihovih obitelji.

Članak 171.

Područne jedinice Ministarstva obavljaju poslove koji se odnose na:

a) pružanje stručne, savjetodavne i primarne pravne pomoći u svezi s ostvarivanjem prava iz ovoga Zakona

b) pružanje stručne pomoći u svezi s korištenjem programa i projekata iz članka 169. ovoga Zakona

c) sudjelovanje u provedbi i praćenje provedbe nacionalnih programa i strategija za poboljšanje kvalitete življenja i zdravlja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji iz nadležnosti Ministarstva

d) vođenje evidencije o hrvatskim braniteljima i stradalnicima iz Domovinskog rata koje sadrže podatke u svezi s njihovim socioekonomskim i zdravstvenim prilikama

e) vođenje evidencije o korisnicima programa i projekata iz nadležnosti Ministarstva na svojem području djelovanja

f) koordinaciju rada i povezanost zadruga hrvatskih branitelja na svojem području djelovanja

g) sudjelovanje u organizaciji rada i praćenju rada centara za psihosocijalnu pomoć

- h) obavljanje izvida odnosno očevida potrebnih za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona
- i) obilazak korisnika programa iz nadležnosti Ministarstva i prikupljanje podataka o potrebama korisnika
- j) sudjelovanje u postupku kontrole i analize namjenskog trošenja sredstava ostvarenih kroz potpore Ministarstva
- k) redovitu suradnju s udrugama iz Domovinskog rata na županijskoj razini radi organiziranja obilježavanja obljetnica ratnih događanja i stradanja hrvatskih branitelja u Domovinskom ratu, obilježavanja prigodnih nadnevaka, hodočašća i odavanja počasti smrtno stradalim hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata
- l) suradnju s nadležnim institucijama na lokalnoj i županijskoj razini radi pružanja potpore hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji u ostvarivanju statusnih i drugih prava i
- m) obavljanje drugih poslova iz svoje nadležnosti.

Članak 172.

(1) Kada ured državne uprave u županiji odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba nakon privremenog rješenja donosi novo privremeno rješenje ili rješenje kojim priznaje pravo, to rješenje ima pravni učinak od prvog dana idućeg mjeseca nakon protoka važnosti rješenja kojim je pravo utvrđeno privremenim rješenjem.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, kada se nakon privremenog rješenja donosi novo privremeno rješenje ili rješenje, tim će se rješenjem ukinuti prethodno privremeno rješenje.

Članak 173.

(1) Kada rješenje kojim je utvrđeno oštećenje organizma kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske 20% ili više i priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili rješenje kojim je zahtjev za povećanje postotka oštećenja organizma odbijen postane izvršno, a kod hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata nastupe promjene u svezi s utvrđenim postotkom oštećenja organizma koje utječu na priznavanje prava, hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata može, nakon isteka dvije godine od dana kada je rješenje postalo izvršno, podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog postotka oštećenja organizma.

(2) Kada rješenje kojim je utvrđeno oštećenje organizma kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske manje od 20% i nije priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata postane izvršno, a kod hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata nastupe promjene u svezi s oštećenjem organizma koje utječu na priznavanje prava, hrvatski branitelj iz Domovinskog rata može, nakon isteka šest mjeseci od dana kada je rješenje postalo izvršno, podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog postotka oštećenja organizma kao posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

Članak 174.

(1) Rješenjem će se utvrditi prestanak prava kada prestanu postojati uvjeti za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona.

(2) Rješenje kojim je stranka stekla neko pravo ili status temeljem ovoga Zakona može se ukinuti:

- a) na prijedlog stranke ili
- b) u slučaju nakon što se hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata utvrdi novi postotak oštećenja organizma sukladno članku 173. ovoga Zakona.

(3) Rješenje kojim je stranka stekla neko pravo ili status temeljem ovoga Zakona može se izmijeniti:

a) na prijedlog stranke ako se taj prijedlog u bitnim pretpostavkama temelji na istom činjeničnom stanju na temelju kojeg je doneseno rješenje čija izmjena se predlaže i ako su ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom za ostvarivanje prava ili

b) kada su se promijenile okolnosti koje utječu na ostvarivanje prava.

(4) Rješenje kojim je stranka stekla neko pravo ili status temeljem ovoga Zakona oglasit će se ništavim ako nadležno upravno tijelo pravomoćnom deklaratornom odlukom utvrdi da su činjenice u ispravama na temelju kojih je ostvaren status ili pravo iz ovoga Zakona neistinito potvrđene.

Članak 175.

(1) Obiteljska invalidnina, povećana obiteljska invalidnina, uvećana obiteljska invalidnina, osobna invalidnina, posebni doplatak, doplatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski doplatak, doplatak za pripomoć u kući, novčana naknada u iznosu obiteljske, povećane i uvećane obiteljske invalidnine, naknada za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona i pravo na besplatni topli obrok korisniku prava pripadaju od prvog dana idućeg mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, ako su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava te ako drugo nije propisano ovim Zakonom.

(2) Dan ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava na doplatak za pripomoć u kući je dan kada je rješenje o pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona postalo izvršno.

(3) Prava iz stavka 1. ovoga članka isplaćuju se u mjesečnim iznosima, i to unazad.

Članak 176.

(1) U slučaju smrti korisnika prava iz ovoga Zakona, prava po ovom Zakonu utvrđuju se zaključno sa zadnjim danom u mjesecu u kojem je umro.

(2) Dospjela novčana primanja iz ovoga Zakona koja nisu isplaćena zbog smrti korisnika isplatit će se nasljednicima korisnika prava, sukladno propisima o nasljeđivanju.

(3) Prava ostvarena temeljem ovoga Zakona ne mogu se prenijeti na drugu osobu i ne mogu se nasljeđivati, osim novčanih primanja iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 177.

(1) Prava po ovom Zakonu mogu se koristiti dok postoje ovim Zakonom propisani uvjeti za ostvarivanje tih prava.

(2) Korisnici prava iz ovoga Zakona dužni su u roku od 15 dana prijaviti nadležnom uredu državne uprave u jedinici područne (regionalne) samouprave svaku promjenu činjenica koje utječu na gubitak pojedinog prava ili na smanjenje opsega korištenja tim pravom.

Članak 178.

(1) Bračni ili izvanbračni drug smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata stupanjem u brak ili izvanbračnu zajednicu ne gubi prava iz ovoga Zakona koja su ostvarena priznavanjem statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Bračni ili izvanbračni drug gubi prava iz ovoga Zakona ako zlorabi ili grubo zanemari roditeljske dužnosti i prava prema djeci s kojom koristi ta prava, zbog čega mu je sudskom odlukom u izvanparničnom postupku oduzeta roditeljska skrb.

(3) Roditelj smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ne može steći ni koristiti prava iz ovoga Zakona ako mu je sudskom odlukom u izvanparničnom postupku oduzeto roditeljsko pravo zbog grubog zanemarivanja roditeljske dužnosti.

Članak 179.

Statusi odnosno prava iz ovoga Zakona ostvaruju se:

a) status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje ministarstvo nadležno za obranu odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove po zahtjevu stranke nakon provedenoga upravnog postupka ili po službenoj dužnosti na temelju činjenica o kojima vodi službenu evidenciju

b) status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje se u upravnom postupku na temelju urednog zahtjeva člana obitelji, a na temelju dokaza propisanih ovim Zakonom

c) status pastorka dokazuje se pravomoćnom presudom nadležnog suda da je jednom roditelju pastorka oduzeto roditeljsko pravo odnosno smrtnim listom za jednog od roditelja te potvrdom o prebivalištu

d) status člana obitelji umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine utvrđuje se u upravnom postupku na temelju urednog zahtjeva člana obitelji i pisanih dokaza iz ovoga Zakona te izvršnog rješenja da je hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata koristio pravo na doplatu za njegu i pomoć druge osobe do smrti

e) status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata na temelju ranjavanja ili ozljede utvrđuje se u upravnom postupku na temelju urednog zahtjeva hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i dokaza iz ovoga Zakona nakon nalaza i mišljenja tijela vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona

f) status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata na temelju bolesti, a bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti neposredna je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, utvrđuje se u upravnom postupku na temelju urednog zahtjeva hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata nakon nalaza i mišljenja tijela vještačenja iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona

g) status sudionika Domovinskog rata za osobe iz članka 15. točke a) ovoga Zakona utvrđuje ministarstvo nadležno za obranu na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka

h) status sudionika Domovinskog rata za osobe iz članka 15. točke b) ovoga Zakona utvrđuje ministarstvo nadležno za zdravstvo na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka

i) status sudionika Domovinskog rata osobe iz članka 15. točke c) ovoga Zakona utvrđuje ministarstvo nadležno za kulturu na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka

j) status sudionika Domovinskog rata za osobe iz članka 15. točaka d) i g) ovoga Zakona utvrđuje državno tijelo nadležno za zaštitu i spašavanje na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka i

k) status sudionika Domovinskog rata za osobe iz članka 15. točaka e) i f) ovoga Zakona utvrđuje ministarstvo nadležno za more, promet i infrastrukturu na zahtjev stranke nakon provedenoga upravnog postupka.

Članak 180.

Prema ovom Zakonu, činjenica da je rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti ili smrtno stradavanje nastupilo pod okolnostima iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona dokazuje se sljedećim:

a) potvrda o okolnostima smrtnog stradavanja hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, ministarstva nadležnog za obranu, policijska uprava ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno

ministarstvo nadležno za unutarnje poslove u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja

b) potvrda nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske o osobi koja je po nalogu u obavljanju vojnih i drugih dužnosti smrtno stradala je potvrda u kojoj se navodi vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja osobe te po čijem je nalogu obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske

c) potvrda o okolnostima uhićenja odnosno nestanka hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo ministarstva nadležnog za obranu, policijska uprava ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti uhićenja ili nestanka

d) potvrda o stradavanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo ministarstva nadležnog za obranu, policijska uprava ministarstva nadležnog za unutarnje poslove odnosno ministarstvo nadležno za unutarnje poslove u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i opis uzroka i okolnosti pod kojima je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ranjen ili ozlijeđen

e) potvrda o okolnostima stradavanja osobe koja je po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u obavljanju vojnih ili drugih dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ranjena ili ozlijeđena jest potvrda u kojoj se navodi vrijeme, mjesto i okolnosti stradavanja te po čijem je nalogu obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske

f) opis ratnog puta je prikaz ratnih zadataka koje je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata izvršavao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske

g) medicinska dokumentacija o liječenju nakon ranjavanja ili ozljede jest dokumentacija o liječenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koju je izdala zdravstvena ustanova, liječnička ordinacija i načelnik ratnog saniteta postrojbe iz vremena nakon ranjavanja ili ozljede, u kontinuitetu do podnošenja zahtjeva

h) medicinska dokumentacija da je bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti neposredna posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske je dokumentacija o liječenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koju je izdala zdravstvena ustanova, liječnička ordinacija ili načelnik ratnog saniteta postrojbe u kojoj se navodi anamneza, dijagnoza i terapija za hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, u kontinuitetu od pojave bolesti do podnošenja zahtjeva i

i) potvrda o zatočenju u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu o nestanku te o ekshumaciji i identifikaciji posmrtnih ostataka koje izdaje Ministarstvo na temelju činjenica o kojima vodi službenu evidenciju.

Članak 181.

(1) Činjenica o uzroku i postotku oštećenja organizma radi ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida, činjenica o uzroku smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na doplatak za njegu i pomoć druge osobe, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na ortopedski doplatak, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na doplatak za pripomoć u kući, činjenica oštećenja organizma radi ostvarivanja prava na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila i činjenica nesposobnosti za privređivanje utvrđuje se na temelju nalaza i mišljenja koje daje posebna organizacijska jedinica Zavoda za

vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom koja provodi medicinska vještačenja u postupcima ostvarivanja statusa i prava iz ovoga Zakona sukladno posebnom propisu.

(2) Prije nalaza i mišljenja tijela vještačenja iz stavka 1. ovoga članka o uzroku i postotku oštećenja organizma radi ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti kao posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske potrebno je obaviti stručnu procjenu u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi.

(3) Zdravstvene ustanove iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje odlukom ministar nadležan za zdravstvo, uz prethodno mišljenje ministra i ministra nadležnog za rad i mirovinski sustav, za svaku kalendarsku godinu.

(4) Način provedbe stručne procjene iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za zdravstvo, uz prethodnu suglasnost ministra i ministra nadležnog za rad i mirovinski sustav.

Članak 182.

(1) U slučajevima iz članka 181. stavka 1. ovoga Zakona, nalaz i mišljenje vijeća vještaka, kojim su utvrđene činjenice za stjecanje prava prema ovom Zakonu, prije donošenja prvostupanjskog rješenja kojim se priznaje pravo iz ovoga Zakona, podliježe reviziji vijeća viših vještaka (u daljnjem tekstu: revizijsko vijeće).

(2) Revizijsko vijeće prilikom obavljanja revizije nalaza i mišljenja vijeća vještaka nalaz i mišljenje vijeća vještaka može izmijeniti ili dati suglasnost.

Članak 183.

(1) Vijeće vještaka dužno je dati nalaz i mišljenje u roku od 15 dana.

(2) Revizijsko vijeće dužno je obaviti reviziju nalaza i mišljenja vijeća vještaka u roku od 15 dana.

Članak 184.

(1) U drugostupanjskom postupku, povodom izjavljene žalbe na prvostupanjsko rješenje, Ministarstvo je dužno pribaviti nalaz i mišljenje vijeća viših vještaka (u daljnjem tekstu: žalbeno vijeće) kada se žalba odnosi na nalaz i mišljenje u prvostupanjskom postupku.

(2) Žalbeno vijeće dužno je dati nalaz i mišljenje u roku od 30 dana.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, sastav žalbenog vijeća mora biti različit od sastava vijeća vještaka i revizijskog vijeća koje je dalo nalaz i mišljenje odnosno obavilo reviziju nalaza i mišljenja u postupku donošenja prvostupanjskog rješenja.

Članak 185.

(1) Vijeće vještaka u prvostupanjskom postupku donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, osim u postupku utvrđivanja činjenica o uzroku smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Vijeće viših vještaka prilikom obavljanja revizije nalaza i mišljenja vijeća vještaka donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda hrvatskog branitelja ili hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata odnosno nakon neposrednog vještačenja u kojem sudjeluje stranka u sljedećim slučajevima:

- a) kada je vijeće vještaka oštećenje organizma ocijenilo sa 100% do 80%
- b) u postupku ostvarivanja prava na doplatu za njegu i pomoć druge osobe ili
- c) kada vijeće viših vještaka ocijeni da je neposredan pregled potreban.

(3) U drugostupanjskom postupku, povodom izjavljene žalbe na prvostupanjsko rješenje, žalbeno vijeće donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata odnosno nakon neposrednog vještačenja u kojem sudjeluje stranka.

Članak 186.

(1) Pri ostvarivanju prava po ovom Zakonu ili po drugim propisima kao prihod od utjecaja na stjecanje ili opseg tog prava ne uzima se:

- a) doplatak za njegu i pomoć druge osobe
  - b) doplatak za pripomoć u kući
  - c) ortopedski doplatak
  - d) posebni doplatak
  - e) doplatak za djecu
  - f) jednokratna novčana pomoć
  - g) obiteljska invalidnina, uvećana i povećana obiteljska invalidnina
  - h) novčana naknada u iznosu obiteljske invalidnine, uvećane i povećane obiteljske invalidnine
  - i) naknada za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona
  - j) osobna invalidnina
  - k) troškovi ukopa
  - l) potpora za obrazovanje
  - m) novčana protuvrijednost za besplatne udžbenike i
  - n) dodijeljen iznos stambenog kredita ili financijske potpore.
- (2) Primanja iz stavka 1. ovoga članka izuzeta su od ovrhe.

Članak 187.

Troškove postupka za ostvarivanje prava po ovom Zakonu snosi tijelo koje vodi postupak.

Članak 188.

(1) Izvršno rješenje kojim je priznato pravo iz ovoga Zakona izvršava nadležno prvostupanjsko tijelo u slučajevima iz članka 166. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od odredbe iz stavka 1. ovoga članka, rješenje kojim je priznato pravo iz ovoga Zakona korisnicima s prebivalištem u inozemstvu izvršava Ministarstvo.

(3) Prvostupanjsko tijelo iz stavka 1. ovoga članka vodi evidenciju o izvršenim isplatama i o broju i strukturi korisnika prava.

DIO DEVETI NAKNADA ŠTETE

Članak 189.

(1) Osoba koja je ostvarila pravo ili su joj isplaćena novčana primanja po ovom Zakonu na koja nije imala pravo dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno nepripadajuće pravo odnosno vratiti primljene iznose:

a) ako je na osnovi netočnih podataka za koje je znala ili morala znati da su netočni ili je na drugi protupravni način ostvarila neko pravo ili primanje po ovom Zakonu koje joj ne pripada ili je ostvarila u većem opsegu nego što joj pripada

b) ako je ostvarila neko pravo ili primanje zbog toga što nije prijavila nastale promjene koje utječu na gubitak ili opseg nekog prava, a znala je ili morala znati za te promjene

c) ako je primala novčane isplate u iznosu većem od onog koji joj je određen rješenjem nadležnog tijela uprave ili

d) ako nadležno upravno tijelo pravomoćnom odlukom utvrdi da su činjenice u ispravama na temelju kojih je ostvareno neko pravo ili status neistinite potvrđene.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno nepripadajuće pravo ostvareno temeljem zakonitog rješenja i vratiti nepravilno isplaćena novčana primanja u iznosu primljenog, a najviše za posljednje tri godine računajući od posljednje isplate na koju nije imala pravo. Ako to ne učini u roku što ga odredi nadležno upravno tijelo, naknada štete odnosno povrat nepravilno primljenih iznosa ostvarit će se tužbom pri nadležnom sudu.

(3) Pri utvrđivanju prava na naknadu štete primjenjuje se propis kojim se uređuju obvezni odnosi, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

DIO DESETI PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 190.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

a) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje ako najkasnije u roku od 30 dana od izvršnosti rješenja o priznavanju prava na profesionalnu rehabilitaciju ne uputi hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 3. ovoga Zakona na profesionalnu rehabilitaciju sukladno članku 39. stavku 6. ovoga Zakona

b) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako ne prime hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata kojega uputi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje radi profesionalne rehabilitacije sukladno članku 39. stavku 7. ovoga Zakona

c) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako pri zapošljavanju putem natječaja ili oglasa ili prilikom popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način ne daju prednost osobama iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona

d) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) te pravne osobe s javnim ovlastima ako u roku od 15 dana od sklapanja ugovora s izabranim kandidatom o tome ne obavijeste osobu iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona

e) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako u roku od osam dana od otkaza ugovora ne sklopi ugovor o radu s osobom iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona u slučaju kada nadležna inspekcija utvrdi

da je sklapanjem ugovora o radu s drugim kandidatom povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osoba iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona

f) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) te pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje ne pozovu osobe iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona da dostave dokaze iz članka 103. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju

g) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) te pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica, ne objave poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju

h) učenički i studentski domovi ako pri smještaju osoba u učeničke odnosno studentske domove ne daju prednost osobama iz članka 126. ovoga Zakona

i) ustanove socijalne skrbi koje pružaju usluge smještaja sukladno propisima o socijalnoj skrbi, a kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave ako pri smještaju ne daju prednost osobama iz članka 127. ovoga Zakona i

j) pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave i Republike Hrvatske ako ne sklope ugovor o zakupu poslovnog prostora za obrtničku ili samostalnu profesionalnu djelatnost s osobama iz članka 132. ovoga Zakona koje sudjeluju u javnom natječaju i udovolje uvjetima iz najpovoljnije ponude.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. točaka a), b) i d) do j) ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5000,00 do 50.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točke c) ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 191.

(1) Novčanom kaznom od 5000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u:

a) tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje ne pozovu osobe iz članka 101. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona da dostave dokaze iz članka 103. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju

b) tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica ne objave poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i

c) jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republici Hrvatskoj ako ne sklope ugovor o zakupu poslovnog prostora za obrtničku ili samostalnu profesionalnu djelatnost s osobama iz članka 132. ovoga Zakona koje sudjeluju u javnom natječaju i udovolje uvjetima iz najpovoljnije ponude.

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim

državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom zapošljavanja na neodređeno vrijeme službenika i namještenika temeljem javnog natječaja, prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme temeljem oglasa ili prilikom popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ne daju prednost pod jednakim uvjetima osobama iz članka 101. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona.

DIO JEDANAESTI PRIJELAZNE ODREDBE

Članak 192.

(1) Ministar će donijeti pravilnike iz članka 25. stavka 6., članka 54., članka 68. stavka 5., članka 71., članka 83. stavka 10., članka 100. stavka 5., članka 113., članka 120., članka 124. stavka 4., članka 125. stavka 5., članka 137. stavka 14., članka 151., članka 152. stavka 7., članka 157., članka 160. stavka 4., članka 162. i članka 168. stavka 3. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za unutarnje poslove donijet će pravilnik iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar nadležan za zdravstvo donijet će pravilnik iz članka 181. stavka 4. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 193.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 94. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske donijet će Nacionalnu strategiju iz članka 24. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 194.

Provedbeni propisi doneseni na temelju Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) i Uredba o stambenom zbrinjavanju članova obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i dragovoljaca iz Domovinskog rata (»Narodne novine«, br. 78/13.), osim provedbenih propisa iz članka 216. stavka 2. ovoga Zakona, ostaju na snazi do stupanja na snagu novih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

Članak 195.

Statusi i prava ostvareni temeljem Uredbe o zaštiti žrtava rata za obranu Republike Hrvatske i njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 52/91.), Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (»Narodne novine«, br. 33/92., 57/92., 77/92., 58/93., 2/94., 76/94., 108/95., 82/01. i 103/03.), Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 2/94., 52/94. i 36/95.), Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 108/96. i 23/01.), Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 94/01., 122/02., 17/04. i 48/04.) te Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.), a čije ostvarivanje traje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, ostaju na snazi.

Članak 196.

(1) Ministarstvo nadležno za obranu po službenoj će dužnosti provesti postupak utvrđivanja statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata u onim slučajevima koji se sukladno članku 21. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona ne smatraju samovoljnim napuštanjem postrojbe.

(2) Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove i ministarstvo nadležno za obranu po službenoj će dužnosti provesti postupak utvrđivanja statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i za razdoblje prije samovoljnog napuštanja postrojbe za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata koji su nakon samovoljnog napuštanja postrojbe ponovno dobrovoljno pristupili postrojbi sukladno članku 21. stavcima 5. i 6. ovoga Zakona.

Članak 197.

(1) Zahtjevi podneseni za ostvarivanje prava temeljem Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) koji nisu riješeni do stupanja na snagu ovoga Zakona riješit će se temeljem propisa koji su vrijedili na dan podnošenja zahtjeva, ako je to povoljnije za podnositelja zahtjeva ili ako je tako određeno ovim Zakonom.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, postupci u svezi s ostvarivanjem prava iz članaka 35. i 54. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) koji nisu riješeni do stupanja na snagu ovoga Zakona riješit će se temeljem propisa koji su vrijedili na dan pokretanja postupka.

Članak 198.

Revizija prvostupanjskih rješenja u predmetima koju obavlja Ministarstvo, uključujući i reviziju koju obavlja Povjerenstvo za reviziju invalidnosti u Ministarstvu, a koja nije završena do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.).

Članak 199.

Osobe koje su ostvarile pravo na osigurninu na temelju Odluke o isplati osigurnine članovima obitelji zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, klase: 011-01/05-0001/49, urbroja: 519-04/3-07/6, od 1. veljače 2007., i pravo na jednokratnu novčanu pomoć nakon ekshumacije i identifikacije ili proglašenja smrti nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na temelju Uredbe o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć članova obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata (»Narodne novine«, br. 40/13.) ili Uredbe o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć članovima obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata (»Narodne novine«, br. 87/14.) ne mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć nakon ekshumacije i identifikacije ili proglašenja nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata umrlim iz članka 115. ovoga Zakona.

Članak 200.

Pravo iz članka 29. ovoga Zakona ostvaruju i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su pravo na starosnu mirovinu ostvarili prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07.,

107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) i propisima koji su prethodili tom propisu ili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15. i 120/16.) i propisima koji su prethodili tom propisu.

Članak 201.

Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata kojima je status priznat po osnovi bolesti nakon stupanja na snagu ovoga Zakona pravo na invalidsku mirovinu iz članka 30. ovoga Zakona mogu ostvariti počevši od 1. siječnja 2019.

Članak 202.

Pravo iz članka 36. ovoga Zakona ostvaruju i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su pravo na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti odnosno invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad ostvarili prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) i propisima koji su prethodili tom propisu ili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15. i 120/16.) i propisima koji su prethodili tom propisu.

Članak 203.

Pravo iz članka 37. ovoga Zakona ostvaruju i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su pravo na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti odnosno invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad ili invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti odnosno zbog opće nesposobnosti za rad ostvarili prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) i propisima koji su prethodili tom propisu ili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15. i 120/16.) i propisima koji su prethodili tom propisu.

Članak 204.

Članovi obitelji smrtno stradalih pripadnika Narodne zaštite koji nisu ostvarili pravo na obiteljsku mirovinu do stupanja na snagu ovoga Zakona pravo na obiteljsku mirovinu iz članka 40. ovoga Zakona mogu ostvariti od 1. siječnja 2019.

Članak 205.

Pravo na obiteljsku mirovinu iz članaka 46. i 47. ovoga Zakona ostvaruju i bračni ili izvanbračni drug te djeca hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je preminuo prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 206.

Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata kojima je na najniža mirovina određena prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) po službenoj će se dužnosti, bez donošenja novog rješenja, odrediti novi iznos najniže mirovine sukladno članku 49. stavku 6. ovoga Zakona, ako je to za njih povoljnije.

Članak 207.

Pravo iz članka 52. ovoga Zakona ostvaruju i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su pravo na najnižu mirovinu ostvarili prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07.,

107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) i propisima koji su prethodili tom propisu ili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15. i 120/16.) i propisima koji su prethodili tom propisu.

Članak 208.

Roditelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji su pravo na obiteljsku invalidninu ostvarili temeljem Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) mogu podnijeti zahtjev za određivanje obiteljske invalidnine sukladno ovom Zakonu, ako je to za njih povoljnije.

Članak 209.

Stambeno zbrinjavanje članova uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, članova uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do VII. skupine te podnositelja zahtjeva za financijsku potporu realizirat će se u roku od dvije godine, stambeno zbrinjavanje hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata VIII. skupine u roku od četiri godine, stambeno zbrinjavanje hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata IX. skupine u roku od sedam godina, a stambeno zbrinjavanje hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata X. skupine i dragovoljaca iz Domovinskog rata u roku od deset godina od dana stupanja na snagu ovoga Zakona odnosno od dana podnošenja zahtjeva nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 210.

Pravo iz članka 145. i 146. ovoga Zakona mogu ostvariti i roditelji, bračni ili izvanbračni drug i djeca umrlog pripadnika HVO-a, državljanina Republike Hrvatske koji je umro prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 211.

Dom hrvatskih veterana, osnovan temeljem članka 50. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.), nastavlja s radom.

Članak 212.

Fond za stipendiranje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, osnovan temeljem članka 55. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.), nastavlja s radom.

Članak 213.

Ministarstvo će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona.

Članak 214.

U roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom ustrojiti će posebnu organizacijsku jedinicu za vještačenje upravnih predmeta u kojima prava iz ovoga Zakona ostvaruju hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji.

Članak 215.

U roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona odredbe Uredbe o metodologijama vještačenja (»Narodne novine«, br. 67/17.) uskladit će se s odredbama ovoga Zakona.

DIO DVANAESTI ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 216.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.), osim:

a) članka 31. stavaka 1. – 3. i 5. – 8. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) koji prestaju važiti 1. ožujka 2018.

b) članaka 13. – 30., 33. i 33.a Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 33/13., 148/13. i 92/14.) koji prestaju važiti 1. siječnja 2019. i

c) članka 57. koji prestaje važiti s danom početka školske godine 2018./2019. za pravo na besplatne obvezatne udžbenike za potrebe redovitoga ili izvanrednog školovanja u osnovnim i srednjim školama odnosno s danom početka akademske godine 2018./2019. godine za pravo na besplatne udžbenike za potrebe redovitoga ili izvanrednog školovanja na visokim učilištima ili veleučilištima.

(2) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć članovima obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata (»Narodne novine«, br. 87/14.), Uredba o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na dodjelu osobnog automobila hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata (»Narodne novine«, br. 79/13.), Pravilnik o Registru hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata (»Narodne novine«, br. 141/12.) i Odluka o isplati osigurnine članovima obitelji zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, klase: 011-01/05-0001/49, urbroja: 519-04/3-07/6, od 1. veljače 2007.

Članak 217.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim:

a) članka 49. stavaka 1. – 4. i 6., članaka 50., 51. i 69. stavaka 2. – 4. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. ožujka 2018.

b) članaka 26. – 48., 52., 55., 56., 141., 142. i 145. – 147. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2019. i

c) članka 125. stavaka 1., 2., 3. i 5. ovoga Zakona koji stupaju na snagu danom početka školske godine 2018./2019. i članka 125. stavka 4. ovoga Zakona koji stupa na snagu danom početka akademske godine 2018./2019.

Klasa: 022-03/17-01/114

Zagreb, 30. studenoga 2017.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.